

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-hasabos petit sor egyszer 20 fillér.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólír sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Vasárnap, május 12.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Választon.

A képviselőház ülése.

Egyről-másról. Irta: Vay Sándor gróf.

A vidéki ipar segítése.

Elaggott kereskedők és kereskedelmi alkalmazottak segítése.

Megsértett honvéd-tisztikar.

Detektívok harca a betörő feleségével.

Színésznőkről és egyebekről.

A kétnejű Romulusz.

Hűség — engedelmesség.

Az engedelmesség.

A szabadalvópárt értekezlete.

Mire ítéli Barth Lajost?

Pikáns hír.

A szerelem halottai.

Ambrus Zoltánt meglőtték.

Színházi apróságok.

Tárca: A rossz példa. Irta: Vértesi Arnold.

Regény-Csarnok: Dawson bankja. Irta: Trewmann József. Fordította: Hevessi Jenő.

Választon.

Arad, május 11.

Az országos szabadalvú párt ma esti értekezletén fontos ügy került előzetes tárgyalás alá s az annak kapcsán hozott határozatok kétségtelenül irányt jelölnek a gubernementális politika legközelebbi fejleményeire.

A kérdés azonban az ő rendkívül nagy horderejénél fogva általánosabb érdek s nagyobb jelentőséggel bír, sem hogy egy párthatározat keretében elférne, vagy hogy annak elbírálásánál egy pártkör többségének — ha mindjárt a magunk pártja is az — felfogása szabályozná saját ítéletünket.

Az összeférhetlenségi javaslatról van természetesen szó, mely a szabadalvú kör retortáján keresztül hétfőn a képviselőház elé fog kerülni.

Oly sok magán-, politikai és hatalmi érdek környékezi ezt a kérdést, oly szövvényesek, mondhatni gyanusak az annak újjászületése- és neveltetéséhez fűződő előzmények és együttthatások, hogy bajos ezeket valakinek csak távolról is méltatni, annélkül hogy az alaktalan forrongás e percében időszerűtlenül állást ne kellene foglalnia.

Az összeférhetlenségi mozgalom eredileg egyike volt Szilágyi Dezső amarsófiainak, melyeket a Bánffy-kormány ellen alkalmazott, s melyekhez a grófokat kész segítőül kapta. Bánffy bukása után a pártközi békeítés alapjain alakult új kormány az összeférhetlenség rendezésének kötelezettségét a béke egyik föltételeként volt kénytelen programjába venni, melyet abba a konzervatív klerikális irányzat diktált bele. Nem szorul ugyanis bővebb magyarázatra, hogy a liberális, különösen a merkantil irány pártolóiinak parlamenti táborán mivel sem lehetne nagyobb részt ütni, mint ha a törvény ezek közgazdasági tevékenységét, annak gyakorlati formájában, a képviselői állással összeférhetlenségnek deklarálja.

A törvényjavaslat ime kész, és holnapután tárgyalás alá kerül, és a konzervatív klerikális nízus a javaslatnak ugynevezett szigorában megfelelő képen érvényesült. Ezt a meggyőződésünket bátran kijelenthetjük annélkül, hogy az in-

kompatibilis erkölcsi jelentőségét behatóban feszegetnünk kellene, mert hát ez az agrár-kerikális proveniencia általánosan elismert és konstataált tény. A magunk részéről annyiban tartjuk az összeférhetlenség tulhajtott érvényesítését sajnálatosnak, mert annak élet városunk mostani képviselője ellen is látjuk irányulni.

A mi már Tiszák-nak a javaslat ellen indított, sajátképen színrehozott ellenhatását illeti, ehhez is csak nagy tartózkodással lehet szólni, mert bár a Tiszák szabadalvúsága és hazafisága — hosszú és tettekben gazdag multjok révén — minden kétségen felül áll, akciójuk taktikai tervezete mégis kevésbé ismeretes; ám ha megfontolják, hogy Tisza István száz-ezer korona évi jövedelemnél többről mondott le, csak hogy az ügygyel szemben annál nagyobb erkölcsi jogosultsággal és annál nagyobb súlylyal foglalhasson állást, akkor bátran föltehetjük, hogy ők e kérdésnek a magánérdekek fölött álló, kiválóan nagy elvi jelentőséget tulajdonítanak.

De hát az összeférhetlenségi törvényjavaslat elfogadása ellen súlyos argumentumképpen eshetnék latba az a körülmény is, hogy a főrendiház magára nézve egy hasonló törvény hozásának szükségét teljesen feleslegesnek tartja s az erre utaló nógatásokat határozottan visszautasítja. A főrendiházat ezen állásfoglalása miatt bajos volna hibáztatni, mert hiszen ennek az illustris testületnek feles számmal olyan tagjai is vannak, a kiket a magyar király nevez ki és pedig részben az ő közgazdasági tevékenységük által szerzett ér-

TÁRCA.

A rossz példa.

Irta: Vértesi Arnold.

Kovács Károly, a kisbányai városi számvevő egyszer egészen megzavarodva jött haza a városházáról. Valami budapesti ügyvéd járt itt tudakozódnival a Raskay Emma, Gábor Imréné utódai felől.

— Hiszen az a mama volt, — kiáltott föl Kovács Károlyné.

— Hát persze. Azért küldte a polgármester hozzám azt az urat. En aztán elmondtam neki mindent, a mit tudni akart. Hogy a mamának a gyermekei közül csak te vagy életben. Hogy a nénédnek két fia maradt, de már azok is meghaltak. Aztán hogy hány gyermekünk van, milyen idősök. A pesti ügyvéd mindent fölirt. Csóválta a fejét, hogyhát fiuk nincs, csupán csak leányunk? Már biz az nincs, — mondtam neki, de hál'istennek meg vagyunk elégedve a leányainkkal.

— Vajjon mit akarhatott? — kíváncsiskodott az asszony.

— Nem tudom. Nem mondta meg. De alkalmasint valami örökség-féle lesz.

Találgtattak, — hogy ki halhatott meg? Talán az öreg Raskay Menyhért? De hiszen azt olvasták volna az ujságban is. Aztán

hisz az nem is tartott hozzájuk rokonságot, nem is akart tudni róluk, annak már ők olyanok voltak, mintha egészen idegenek lettek volna.

Pedig a mamának testvérbátyja volt. De attól a szerencsétlen naptól fogva, mikor szegény mamát, a ki akkor fiatal leány volt, kitalazta az apja. Menyhért sem nézett soha többé rá. Nem is látta a testvérét holta napjáig. Temetésére sem jött el.

Nagyon dolyfős család volt ez a Raskayék családja. Soha sem bocsátották meg, hogy az a leány megszökött hazulról s férjhez ment egy orvoshoz, egy kisbányai kereskedőnek a fiához. Hiába könyörgött bocsánatért, leveleit fölbontatlan küldték vissza.

— De azért nem bántam meg, — édes gyerekeim, hogy atyátokhoz mentem feleségül, — mesélte még öreg korában is; — soha egy pillanatig sem bántam meg, mert az igaz szeretet minden gazdagságnál többet ér.

A Kovácsék legnagyobb leánya is (Emmának nevezték a nagymama nevére) hallotta ezt a nagymamától. A nagymama szeretett arról beszélni. Szinte pajkosan nevetett, mikor elmondta hogy szöktek meg.

— De mama, kérem, — szolt közbe Kovácsné, — a ki legkomolyabb természetű volt, mint az öreg asszony, s nem szeretete, hogy

a nagymama ilyesmit mesél annak a leánynak.

— Ej mit! — felelt arra a nagymama; — miért ne mondjam el? Nincs abban semmi szégyelni való, hogy szerettem apátokat.

Kovácsné félrevonta a nagymamát s szemére hányta:

— No, hiszen szép dolgokra tanítja a mama ezt a gyerekeket!

— A nagymama azonban nem hagyta magát:

— Nem tanitom én rosszra. Ne féljete, csak ne erőltessétek a kedve ellen valakihez. Adjátok majd ahhoz, a kit szeret, hát nem szökik el.

Igy beszélt a nagymama; de most már két év óta hallgat és pihen a temetőben. Szegény nagymama nem érte meg azt az időt, mikor az ő unokája, kit oly nagyon szeretett, majd mint boldog menyasszony ragyogó arccal megy a templomba esküvőre.

Csak hogy arra még várni kell. Majd, ha kinevezik Fekete Bélát albirónak. Most még csak törvényszéki jegyző.

Addig az eljegyzést sem engedik meg Kovácsék, ámbár nem ellenzik ezt a házasságot. — Nincs semmi kifogásuk. Ez a Fekete Béla derék, jóra való fiatal ember, még királyi táblai bíró is lehet belőle valamikor. — Még több is.

demeik jutalmazása képpen. Csak hogy miként fog az *Alsóház* méltóságával megférni, hogy a *Felsőház* az ő hozzájárulásával oly törvényt tukumáljon amarra, melyet magára nézve szükségtelennek, sőt *megalázonak* tart.

Bizony bajos megérteni, miként rakja a képviselőház az inkompatibilitás kéklyóját — ha már mindenképpen szükségét érzi — a *főrendiház* által a lábaira, s miért nem veri azt önönmagára valamelyes házszabály formájában?

A minthogy valósággal sok olyan dolog történik mostanában, a mi felett ma csodálkozunk mi, *holnap* pedig nevetni fog az — *utókor*.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 11.

A napirend semmi érdekeset sem ígért. Csupa szavazás, vagy apró-cseprő javaslat, a melyek iránt senki sem érdeklődött.

Annál nagyobb izgalmat keltett az összeférhetlenségi törvénynek mai szabadelpárti tárgyalása. A folyosókon egyébről sem beszéltek, mint erről. Hogy lesz? Mint lesz? Kilépe tényleg *Tisza Kálmán* a pártból? S ha igen, kik követik.

Ezalatt a miniszteri szobában *Széll Kálmán* miniszterelnök hosszasan tanácskozott *Tisza Kálmán*nal, majd *Horánszky Nándor*t is bevonták a tanácskozásba s ez idő alatt *Apponyi Albert* gróf a folyosón várta, mi történik, mit végeznek.

A tanácskozás jóval az ülés után ért véget, de senkisé tudja természetesen, miben állapodtak meg.

A folyosón élénk feltűnést keltett két diszruhás kolozsvári egyetemi ifju, a kik közül az egyik akkora, mint *Apponyi*. *Wlassics* miniszterhez jöttek, hogy megköszönjék a kolozsvári egyetemi körnek adott segélyt.

A teremben *Hegedüs* miniszter ezalatt válaszolt a Turul-ügyben beadott interpellációra.

Részletes tudósításunk itt következik:

A szeszadó-törvény.

Elnök: Tallián Béla, alelnök.

A kormány részéről jelen vannak: *Széll Kálmán*, *Hegedüs László* és *Lukács László* miniszterek.

Molnár jegyző bejelenti, hogy *Visontai Soma* a temesvári Turul-cipőgyár tárgyában interpellálni fog.

A képviselőház ezután harmadik olvasásban is elfogadta a magyar-horvát hajózási társaság mindkét szerződéséről szóló javaslatot.

Következett a szeszadó törvény módosítására vonatkozó javaslat tárgyalása.

Szabó Imre előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Lukács László pénzügyminiszter a 3. §-nál pótlást nyújt be, a mely szerint az Ausztriából szeptemberig behozandó szesz is adó alá essék. (Helyeslés.)

A javaslatot így vita nélkül elfogadták.

Uj bélyegtörvény.

Szabó Imre elfogadásra ajánlja a nyugtatványi és szerződési bélyegilletékeknek bizonyos esetekben készpénzben leendő lerovásáról szóló törvényjavaslatot.

Rátkay László kifogásolja a bélyegek mai alakját, a melyeken a korona jórészt el van csufitva. Kifogásolja azt is, hogy az okmányokra sokszor 2—3 bélyeget kell ragasztani, mert egy értékben a bélyegek meg nem kaphatók. A nép felvilágosítására kiadványokat kellene szétosztatni, hogy a nép is tudja, mikor, mekkora értékű bélyeget kell az okmányra ragasztani, mert most azt nem tudja.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy a bélyegalakok revíziója most van folyamatban. Igéri, hogy az új bélyegtörvényt a polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslat elfogadása után fogja beterjeszteni. (Helyeslés.)

A javaslatot ezután elfogadták.

Belicska Béni előadó ajánlatára a ház vita nélkül fogadta el az 1896—1901-iki országgyűlés tartama alatt a főrendiházban örökös tagsági jogot nyert családok névjegyzékének törvénybe iktatásáról szóló javaslatot.

A ház ezuttal elfogadta még az 1899. évi állami zárszámadásról szóló jelentést.

Elnök az ülést felfüggeszti.

Szünet után következett az interpelláció.

A Turul-cipők.

Visontai Soma ismerteti a lapokban a temesvári szubvencionált cipőgyárról és szegedi fiókraktáráról megjelent híreket és határozottan kifogásolja, hogy a miniszter szubvencionálta e gyárat, már akkor is, a mikor a műhely még teljesen felszerelve nem volt és elegendő magyar iparosokkal el nem látta magát. Így történt, hogy azon a címen, hogy a magyar gyártású cipők még készen nincsenek, osztrák gyártmányú cipőket árusított a gyár s ezért még szubvenciót is élvezett. (Zaj a szélbalon). Interpellációjában kérdi, tudja-e a miniszter azt, hogy a temesvári szubvencionált Turul-cipőgyár osztrák gyártmányokat árul?

Förster Aurél; A három pár cipő! (Derűltség.)

Visontai: Mivel indokolja a miniszter a gyár emez eljárását? Hajlandó-e megtorolni azt és a szubvenciót e gyártól elvonni?

Hegedüs Sándor miniszter kifejti, hogy a külföldről különösen Ausztriából tömérdek cipőt szállítanak be évenként. Így magának a mödlingi cipőgyárnak nálunk 27 fióktétele volt eddig. Ez ellen óhajtott intézkedni és segíteni a magyar iparosok helyzetén.

Polónyi: Ez a közös vámterület átka!

Hegedüs miniszter: Akár közös, akár önálló vámterületünk volna, a beözönlésnek gátat vetni a kereskedelmi szerződések értelmében nem lehetne. Ugy akart segíteni tehát az állapotokon, hogy egy temesvári céggel szerződést kötött magyar cipőgyár felállítására. Ennek maguk az iparosok örültek legjobban Temesvárt és vidékén, mert csak így kaphattak munkát és szerezhettek megélhetést. Azt pedig tagadja *Visontai*val szemben, hogy a gyárimunkások nálunk rabszolgák lennének. A mödlingi gyár e temesvári céggel kötött szerződés alapján átadta a cégnek az összes fiókjait, de arra kérte a cég a szót, hogy ebben az átmeneti évben, amíg a magyar termékeket be nem szerezheti, még mödlingi cipőket árulhasson. Ezt meg is engedte, de kikötötte, hogy e termékeket ne magyar gyártmány gyanánt árulják s ez idő alatt szubvenciót nem adott. (Élénk helyeslés.)

Molnár Jenő: Ez a fő!

Hegedüs miniszter: Természetesen. Mégis a szegedi eljárásból azt látja, hogy két visszaélés történt.

Rátkay: Csalás! Csalás! (Zaj.)

Hegedüs: Először azért, mert a Turul-madarat már most alkalmazták, a mi feltétlenül visszaélés, (általános zajos helyeslés.) A második visszaélés az volna, ha igaz a hír, hogy a temesvári gyár tudtával küldték a urulos cipőket Szegedre. Ebben az esetben a *legszigorúbban fogja megtorolni az eljárást* és azt szerződésszegésnek tekinti. Ezt nemcsak az ország és az iparosok érdekében teszi, hanem a saját reputációja érdekében is, mert nem tűrheti, hogy a háta mögött legjobb intencióival visszaéljenek. (Zajos helyeslés.) A választ tudomásul venni kéri. (Helyeslés.)

Visontai Soma tudomásul veszi a választ.

Pichler: Mi nem vesszük tudomásul.

A Kossuth-párt kivételével a választ a Ház tudomásul veszi.

Hátlón az összeférhetlenségi törvényt tárgyalják.

TÁVIRATOK.

Chamberlain a háborúról

Birmingham, máj. 11. *Chamberlain* gyarmatügyi miniszter itt beszédet mondott, a melyben azt hangoztatta, hogy Anglia

Igaz, hogy szegények mindketten: a völegénynek sincs semmije a fizetésén kívül. Kovácsék sem adhatnak a leányukkal egyebet, csak éppen három szobára való butort; de hát ha a jó ég meglágyítja annak a gögös *Raskay Menyhért*nek a szívét?

Elég csapás érte már azt az embert. Mint ha csak az isten látogatta volna meg, amiért olyan szivtelen volt a testvérehez. Gyermekei, unokái mind meghaltak, csak úgy áll egymaga mint a korhadó fa, melynek már minden ága letört.

— Talán éppen ő küldte ide a pesti ügyvédet tudakozódni? — vélte *Kovácsné*. — Talán mégis meg akar rólunk emlékezni, legalább a végrendeletben?

— Az meglehet, — gondolá *Kovács Károly* is. — A vér nem válik vízzé.

Ennek a sok találgatásnak véget vetett a *Raskay Menyhért* levele. Nagy meglepetés volt az *Kovácsék*nak. Az öreg ur a legnagyobb leányukat kérte, azt örökbe fogadja s minden vagyonát ráhagyja.

— Jézusom! — sikoltott az asszony ö.ö. mében is, bámulatában is.

De mégsem tudott igazán örülni neki, hogy oda kell adni a lányát.

S a férje is csak lógatta a fejét:

— Nagy szerencse, roppant nagy szerencse! Csak ne kellene megválni.

De az öreg ur kikötötte, hogy meg kell válni.

A leányt küldjék föl hozzá Budapestre, azontul már ő gondoskodik róla.

Nem azt írta, hogy hozzák föl, csak azt, hogy küldjék föl. Ugy látszott, az atyafiságos szeretetet nem terjeszti ki a leány szüleire. Azokat nem kívánja látni.

— Mit csináljunk? — tanácskoztak *Kovácsék*.

Mégis csak abban állapodtak meg, hogy *Emmát* fölküldik. Ilyen nagy szerencsét nem lehet elszalasztani. Nem magukat nézik, hanem a gyerekeiket. Ha olyan nagy gazdaság jut emmának, abból segíthet a testvéreinek is: mindnyájukat boldoggá teheti.

Csak *Fekete Bélának* nem tetszett ez a dolog. Az zsémbelt és zúgolódott: nem akarta elereszteni *Emmát*. De a leány megmagyarázta neki:

— Ne legyen olyan oktondi, *Béla*. Hát nem lesz jobb magának is, ha gazdagok leszünk?

— Akkor elfelejt engert, — duzzogott a fiatal ur.

— Ugy? — mondotta arra *Emma*. — Hát maga is elfelejtene engem, ha gazdag volna?

Arra már nem tudott mit felelni *Fekete Béla*, csak esküdzött, hogy ő — soha.

— No hát azt hiszi, hogy maga különb, mint én? — vágott vissza *Emma*.

Fekete Béla egy szót sem szólt többet.

Látta, hogy gyávaság volna nem bizni ilyen derék, bátor leányban.

Mikor azonban *Emma* már elutazott, újra megszállta az aggodalom az ifjut. Ki tudja, nem változik-e meg a leány ott messze? Vajmi gyarló az ilyen fiatal leány szíve. Ott messze gazdagságban, pompában fog élni, lát fényes, előkelő ifju urakat, a kik mellett elhalványodik ilyen szegény vidéki fiatal ember képe. — Egy törvényszéki jegyző? Ugyan mi ez? Semmi, nevetséges parányiság. Talán még szégyelni is fogja, hogy valamikor ismerte.

Ugy vette észre, mintha lassankint *Kovácsék* is hidegebbé válnának iránta. Már megkapta a kinevezését is albiróvá, de *Kovácsék* nem igen akartak emlékezni arra, hogy akkorra ígérték a jegyváltást. — Ugyan hogy gondolhatni most arra? Mit mondana hozzá az öreg *Raskay Menyhért*? — A bácsit elő kell készíteni arra, nem lehet így egyszerre meglepni.

A mint azonban az idő mulik, *Fekete Béla* türelmetlenkedni kezd. Azt gyanítja, hogy *Kovácsék* csak szóval tartják őt, csak huzzák-halasztják az eljegyzést. Utoljára már *Kovácsné* affélet is emleget, hogy nem kell elhamarkodni az ilyen dolgot, nagyon meg kell azt fontolni. *Emma* még fiatal.

— Hiszen csak nem akarják vén korában adni férjhez? — fakadt ki végre az ingerült ember.

nem kicsiségekért küzd, hanem délafrikai birtokának megtartásáért. Ha Anglia viszáriadt volna a harctól, elvesztette volna a gyarmatok bizalmát és magára vonta volna a művelt világ gunyját és megvetését. Az angol nemzet megmutatta ebben a harcban, hogy méltó elődeihez.

A kínai mozgalmak.

Sanghai, máj. 11. Bear az új pekingi francia követ Pekingbe utaztatásban ideérkezett. A *North China Daily News* szerint Szinganfuból megbízható forrásból érkezett magántáviratok azt mondják, hogy a reakciós párt, a melynek élén *Lilienjing* eunuch áll s a melyet *Hucsulin és Junglu* is támogat, nyíltan provokálja a főbb udvari tisztviselőket. Attól tartanak, hogy palotaforradalomra kerül a dolog. A császárt nemcsak meg akarják fosztani a tróntól a törvényes trónörökös javára, hanem egyáltalán elakarják tenni láb alól.

Egyről-másról.

(Fényes ünnepek. — A magyar katonai nevelés. — Ludovika Akadémia. — Buttler János. — Az akadémia nagyhete. — Színházak.)

Az Aradi Közlöny számára írta:

Vay Sándor gróf.

Budapest, május 11.

Mozgalmas, zajos élet van a magyar fővárosban. Ünnepeket ünnepezték, s a löversenyek, bálók, főúri estélyek ide gyűjtötték az ország színe javát. Legfényesebb ünnepek egyike volt a Ludovika akadémia zászlószentelése. Minden ott volt ezen az ünnepen, a mi a magyar szívek kedves, a miben a magyar állami öntudat gyönyörűségét találja. A király és unokája. Egyik a zászló ura és adományozója, a másik a zászlóanya. A főhercegek legelől a legmagyarabb főherceg, *József*, a honvédség parancsnoka. *Fejérváry* Géza báró a lovagias honvédelmi miniszter, a ki 1897-ben lábraállította a magyar katonai nevelést. A magyar kormány, a képviselőház, a főrend, olyan emlékezetes látvány volt ez, a minőt a pozsonyi Mária-Terézia szobor leleplezése óta nem láttunk.

A magyar nyelvű katonai intézet, a magyar katonai nevelés eszméje legislegelőször a híres Graeven huszár-ezred néhány tagjának a lelkében ébredt föl. Folyamodtak is magyar nyelvű

tisztekért, de ennek a folyamodásnak szomorú vége lett. Az oberstert, gróf *Festetic*et a haditanács elé állították s felsőházi tagsága dacára börtönt kellett szenvednie, *Laczkovits* János, a svadronos kapitány pedig elvesztette tiszti rangját. Később az 1791—93-iki országgyűlésen jött ismét szóba a magyar katonai nevelés, és *Rhédey* Lajos, Szathmármegye követe azonnal 10,000 forint alapítványt tett, oly célra, hogy annak kamataiból két magyar nemes ifju nyerjen katonai kiképzést. Ki is jelölt erre két ifjut, a kit a bécsi katonai akadémiába helyeztél. Miután azonban a tapasztalat azt mutatta, hogy ott a magyar ifjak nem részesülnek eléggé nemzeties irányu nevelésben, a rendek, az 1807-iki országgyűlésen ismét megsürgették a magyar katonai akadémia ügyét, s *József* nádorhoz folyamodott ennek kieszközléséért.

A királyi előadások kidolgozására mixer deputációt rendeltek ki csakhamar, a mely ki is dolgozta egy katonai akadémia tervét. A terv azonban akkor is csak papiroson maradt és mint egy régi Országgyűlési Napló-ban láthatjuk, az 1808. diétán kezdtek arról újra tanácskozni. Az adakozások ismét megindultak, s ugyanebben az esztendőben, október 4-én, mint *Ferenc*-császár legmagasabb névnapján, a rendek fényes öltözetekben mentek hálaadásra, utána pedig az országházában a mágnások szalájában gyűltek össze, a hol minta-sessiót tartva, a militaris akadémiát tárgyazó plánum olvastatott fel.

Ugyanez alkalommal *Ferenc* császár kijelentette, hogy a magyar katonai akadémia céljaira örömmel ajándékozza a váci Tehreza épületet, s megjelent a teremben korának egyik legszebb asszonya, *Ludovika* császárné és királyné is. A császárnét hosszú beszéddel üdvözölte a hercegprimás, mire az uralkodó neje németül válaszolt, hangsúlyozva, hogy nem késedelmezik beleegyezését adni, hogy az akadémia *Ludovicának* neveztesse, hogy a nemes magyar nemzethez való szeretetünknek emlékezete fennmaradjon. Mindazonáltal az alapkövet csak sokkal később tették le a pesti, vagyis állandó katonai akadémiához, melynek legbökezübb alapítója gróf *Buttler* János volt.

A múlt század elején egyik legfényesebb gavallérjaként az országnak emlegették *Buttler* Jánost. Különösen érdekessé tette őt az a házasság, melyre ravasz fondorlattal, pisztolyal, erőltette gróf *Döry*, a *Döry* grófi család

utolsó sarja. *Buttler* gyűlölte a rákényszerített feleséget, *Döry* Máriát, a vagyonának nagy részét jótékony célokra hagyta. A házasságot, és a válópárt, a melynek bírái és a szentszék azonban sohasem választották el véglegesen *Buttler*t, remekül leírja *Mikszáth*. „Egy különös házasság” című regényében.

Az akadémia ünnepe után fényes bál volt, melyben a király is megjelent. *Nyiry* Sándor, a Ludovika akadémia kitűnő parancsnoka fogadta ő felségét, a ki *Klotild* főhercegnőt vezette fel a terembe. Maga a diszterem kápráztató látványt nyújtott. A fényes katonai egyenruhák, diszmagyarok és fekete frakkok hullámzó tömegébe kellemesen vegyült a világos színű női ruhák lágy tónusa. Ellehet mondani, hogy egész Budapest részt vett ezen a bálon, s nem volt talán notabilitás, aki, hacsak beteg nem volt, otthon maradt volna. A király több kis kadétot kitüntetett megszólításával, többek közt *Aggházy* Kamillt, *Aggházy* Károly jeles zeneszerzőnk fiát.

A magyar tudományos akadémia nagy hete is most volt. Az idén *Szentpétery* Imre, *Trüchel* Ede, továbbá *Antal* Vilmos és *Fodor* János kolozsvári egyetemi hallgatóknak adott jutalmat a nyelvészeti és történettudomány terén tett előhaladásukért.

A nyári színházak is egymásután megnyílnak. *Feld* papa egészen újjá alakította a városligeti szinkört, s az arénát is a napokban nyitják meg. A szezon végére slágernak ígérkezik a népszínház: *Kölcsönként vőlegénye*, melynek zenéjét *Audran* írta. A fő női szerepet *Hegyi* Aranka kreálja s ez a kitűnő művésznő már magában is attrakció.

A vidéki ipar segítése.

(A kereskedelmi miniszter tervével.)

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 11.

A törvényhatósági joggal felruházott városok most egy éve kongresszust tartottak Győrött, mely egyebek mellett ipari vonatkozású határozatokat is hozott. Ennek a kongresszusnak jegyzőkönyvét ez év elején terjesztette a végrehajtó-bizottság *Hegedüs* Sándor kereskedelemügyi miniszter elé, aki erre most hosszabb leiratban válaszol, részletesen reflektálva az egyes határozatokra. E leirat most nyer aktualitását az által, hogy közelebről lesz

Kovácsné végig nézett rajta. Olyan különös nézés volt ez. Ejha, talán bizony le is nézi őt? A kit az egész városban minden leányos háznál két kézzel fogadnának. Csak tessék nyíltan beszélni.

— No, no, öcsémuram, — engesztelte Kovács Károly, — tetszik tudni, hogy nagyra becsülnék.

— De a lányunk szerencséjének nem állhatunk utjába; — nem tudjuk, hogy mit rendelt neki az Isten. — vágott közbe az asszony.

Mert odafent Budapesten csakugyan készült valami. — Emma irt róla a szüleinek, hogy Menyhért bácsi férjhez szeretné őt adni egy jóbarátjának a fiához, de ő megőrzi a hűséget s nem lesz másé, mint *Fekete* Béláé. A mamáék megmondhatják Bélának.

A mamáéknak azonban volt eszük, hogy nem mondták meg. Majd persze a Menyhért bácsi háta mögött fognak ők árulkodni! Hogyisne? — Kockázassák a leányuk szerencsét? — Az öreg *Raskay* Menyhért makacs öreg ur, nem tűri, hogy vele ellenkezzenek.

A leányukat is arra oktatják hát Kovácsék hogy a nagybácsival ne ellenkezzenek, a nagybácsinak szót fogadjon. A bácsi bizonyonyosan csak az ő javát akarja. Az a fiatal ember, a kihez a bácsi nőül akarná adni, ha már nem is nagyon fiatal, de, mint hallják, igen előkelő nagy családból való ur kamarás, és

Emma méltóságos asszony lesz. Más leány áldanád a teremtet, ha ilyen szerencséje akadna.

De Emma nem tudja megbecsülni ezt a szerencsét. Minden levélben csak azt hajtja, hogy neki nem kell az az előkelő ur és inkább lemond a gazdagságról, mindenről, de nem lesz hűtelen Bélához. Ne erőltessék.

Az apja már nem is báuná. Isten neki, hát ne erőltessék. Ám az anya nem engedi. Annak az eszetlen leánynak meg kell hajolni. Ugy kell cselekedni, a hogy Menyhért bácsi kívánja. Nem szabad dacolni. Engedelmisséggel kell viszaszerezni azt a nagy vagyont, melyet a nagymama meg gondolatlanul elvesztett. Nem, nem, másodsor nem fogják elveszteni.

Kemény szavakkal írta meg a levelét Kovácsné. Ne remélje az leány, hogy szülei még támogatni fogják makacságában. Nekik hiába könyörög, hogy hozák hazza; nem fogják haza hozni. Meg kell érteni, hogy neki nem lehet más választása, csak a szófogadás. Isten ments, hogy elveszítse a Menyhért bácsi jóindulatát.

— Nini, valaki jött a vasutról — szolt Kovácsné, kitekintve az ablakon.

De a másik pillanatban már fölsikoltott:

— Szentséges egék! Emma!

Az ura is kitekintett:

— A bizony, Emma.

Már akkor leugrott a kocsiról a fiatal leány s gyorsan odabent termett.

Szólni is alig tudtak, — mikor már a

nyakukba borult. Az anyja el akarta vonni a kezét s félrefordította a fejét, hogy ne csókolhassa.

— Mit akarsz itt?! — szolt szigoruan a leányára.

— Hát hazajöttem, mama — szolt a leány, mégis elkapva és csókolgatva az anyja kezét.

— A Menyhért bácsi engedelmevel?

— Nem én. Az ő engedelme nélkül. Megszöktem, mint valamikor a nagymama.

Félig nevetésre, félig sirásra állt a szájacskája, de a szeme, az ragyogott a bátor elhatározástól.

Legfőlebb az apja vonta magához. Az nem tudott rá haragudni, csak gyöngéden simogatta kipirult orcáját.

— Azt gondolom, — szolt aztán a feleségéhez fordulva, — hogy ha már megtörtént, bele kell nyugodni.

Az asszony sóhajtva lógatta fejét.

— Istenem, istenem, milyen szerencsétlenek vagyunk. Előbb a nagymama, aztán most ez a rossz leány. Már idegen kézre kerül az a nagy vagyon. Menyhért bácsi soha sem fogja megbocsátani.

De minthogy már nem lehetett egyebet tenni, rá adta ő is az áldását: hát legyen ez a rossz leány azé a *Fekete* Béláé. A jövő héten megtarthatják az eljegyzést.

a városok második kongresszusa Szegeden, mely tehát foglalkozhatik már ezzel.

A leirat főbb részleteiben így hangzik:

(A győri kongresszus.)

Magyarország törvényhatósági joggal felruházott városainak Győrött tavaly tartott országos kongresszusa tárgyalásai során a hazai ipar viszonyaival is foglalkozván, ennek eredményeként a kongresszus több rendbeli javaslattal járult elő. Ezen határozatokra a kongresszuson részt vett városokkal való közlés végett az alábbiakban kívánok reflektálni:

Az ipari ügyeket illetőleg négy pontban foglalta össze a kongresszus óhajait, nevezetesen kívánja:

1. A kisipar védelmét és azon óhajok teljesítését, melyeket saját kongresszusaikon az iparosok megállapítottak.

2. Pártatlan és szakavatott megítélését az egyes alakuló ipari nagyvállalatok elhelyezésének, jóakaró figyelmet fordítva a vidéki gócpontok kifejlesztésére.

3. A szakoktatási intézetek szaporítását, vidéken való elhelyezését és fentartásuknak az állami feladatok közé sorolását.

4. Állami beszerzésekben a vidéki ipar részesítését, az erre szolgáló eljárás decentralizálásával.

(A kisiparosok védelme.)

A mi az első pontot illeti, feleslegesnek tartom hosszas ismertetésbe bocsátkozni iparpolitikám kisipari részének, — több ízben volt alkalmam azt részletesen ismertetni, módjában volt és van az ország közvéleményének azt minden részletében bírálat tárgyává tenni és ha ennek rendjén helyes javaslatok terjesztettek előm, nem fogok elzárkózni azok komoly mérlegetése és figyelembe vétele elől, amint eddig sem zárkoztam el az elől egyetlen esetben sem.

Ebből a szempontból kell felfogni az iparosok kongresszusainak határozataival szemben elfoglalt álláspontomat, mely oda irányul, hogy lehetőleg teljesíteni igyekezem az érdekeltség minden méltányos óhaját, de hogy azokat feltétlenül teljesítsem, a mint azt a városok kongresszusa minden kritika nélkül kívánja, arra nem vállalkozhatom.

Ha a városok képviselői csak némi figyelemmel kísérték az állam iparfejlesztési tevékenységét úgy, lehetetlen fel nem ismerniök, miszerint az utóbbi évek iparpolitikájában a nagy ipar fejlesztése mellett a *kisipar védelme* és fejlődésének előmozdítására dominál, oly összegek fordítottak évről-évre a kisipar céljaira és oly részben törvényhozási, részben adminisztratív jellegű intézkedések tételtek érdekében, melyek ha tárgyilagosan bíráltatnak, kétségkívül elenyésztik a panaszok legnagyobb részét.

(A gyárosok.)

A mi már most a nagy- illetve gyáripárt illeti, az utóbbi évek eredményeivel szemben a kongresszus idevonatkozó határozata talán tényleg meghaladottnak tekintendő, mert hisz az utolsó két évben létesített gyáraknak több mint 80%-a kizárólag vidéken, nagyobb városokban létesült.

Ha azonban arra irányul az idézett határozat, hogy az illető vállalatok helye kormányilag állapíttassék meg és ebben az irányban gyakoroltassék nagyobb befolyás, úgy utalnom kell arra, hogy ez irányban az eddiginél tovább menni nem volna célszerű, mert a vállalatok helyének megválasztása első sorban magára az érdekelte vállalkozóra bízandó, kinek ipara természetét szerint kell helyét megválasztania. Ez irányban magam részéről tájékozással szolgáló ugyan az üléseknek, ha ezt kívánják, hogy az illető iparág számára az ország mely vidékei kedvezők, de ennél tovább az azzal járó nagy felelősségnél fogva nem mehetek.

A határozatok harmadik pontja az ipari szakoktatással foglalkozik, itt is kidomborítva az intézeteknek vidéken való elhelyezését.

Szemben azzal a ténnyel, hogy 24 állami iparoktatási intézet közül 19 vidéki városokban van és a folyó évben létesítendő 25 intézet is oda jut, hogy a továbbra tervezett intézetek közül mindössze kettő fogna — az illető iparágak természeténél fogva — a székesfővárosban létesülni, a többi kivétel nélkül nagyobb vidéki városokba tervezetlik, felesleges ezt az irányzatot részletebben indokolni.

(A köz-szállítás.)

Áttért most a *közszállításokra* vonatkozó óhajra. Különbség vidéki és székesfővárosi ipar között egyáltalában nincs és a közszállítások szempontjából legkevésbé az utóbbi javára.

Az állami szükségletek ugyanis az 1897. évi XX. törvénycikk értelmében hatszáz koronát meghaladó összegeknél kevés kivétellel nyilvános versenytárgyalás útján szerzettetnek be, a melyek eredményeinek elbírálásánál nem az a mérvadó, hogy vidéki, vagy székesfővárosi iparos-e az illető, hanem egyesegyedül az egyéni megbízhatóság, mint legfontosabb tényező, az ajánlott cikk minősége és ára és ha van bizonyos kedvezés ez ügyben, úgy az csak vidéki iparunknak esik javára, a mennyiben a fennálló rendeletek előírják, hogy a vidéki hatóságok szükségleteinél elsősorban az illető vidék ipara veendő figyelembe, oly szükségletek fedezésénél, a melyek biztosítása csak központiag történhetik, a vidékre eddig mindig kellő gond fordított és ez idő szerint is fordítatik, a mint hogy tényleg az összes állami szállításokban a vidék ipara igen tekintélyes százalékban részesedik.

Volt a vidéki iparnak, nevezetesen a *nyomda iparnak* egy jogos panaszra t. i. a nyomtatványok nagy részének központi beszerzése, de ezt a panaszt is törekedtem már orvosolni, megosztva jól a m. kir. postatakarékpénztár nyomtatvány szükségletét a székesfővárosi és vidéki nyomdaipar között.

Bármily készséggel ismertem is el ennek a panasznak szorultságát, mutatja — hogy igyekeztem saját hatáskörömben orvosolni — mindazonáltal figyelmeztetnem kell itt arra is, hogy ezt az egész vonalon keresztül vinni lehetetlen, egyrészt a központi adminisztráció, másrészt a székesfőváros aránytalanul nagyobb ipara érdekei sem mellőzhetők.

(A vidéki városokért.)

Ezekből tehát kitűnik, hogy a vidéki városok érdekeire minden irányban a lehető legnagyobb figyelmet fordítottam eddig és fordítok most is.

Kitűnik, hogy a vidéki városok nemcsak nem hanyagoltatnak el, hanem azon határig, mely a székesfőváros érdekeit nem károsítja, a lehető legnagyobb méltánylásban részesülnek.

E határon túlmenni azonban éppen oly nagy hiba volna, mint az ellenkező, mert egy pillanatra sem téveszthető szem elől, hogy mily fontos országos érdek fűződik erős vidéki gócpontokhoz, éppen olyan fontos érdeke a magyar államnak egy minden irányban erős hatalmas országos központ, melyből az egész országba sugározódik ki tudomány és művészet ipar és kereskedelem.

A helyes állami politika egyenlő mértékben szolgálja mindkét érdeket, ennek a politikának alapján áll a jelen kormány, ezt töreksem szolgálni a vezetésem alatt álló tárca ügy körében.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: *Gyimesi vadvirág*, népszínmű. Este: *San-Toy*, operette.
Hétfő: *Rablélek*, dráma.
Kedd: *Rablélek*, dráma.
Szerda: *Cigánybáró*, operette.
Csütörtök: Délután: *Amit az erdő mesél*, népszínmű. Este: *San-Toy*, operette.
Péntek: *Báránycák*, operette.

* *San-Toy* vasárnap este harmadik előadásában rövidebb ideig fog tartani. A rendező az első felvonás prózájából több könnyen kihagyható részletet törölt. Így az érdekes hatásosan hangszerelt dallamok annál közvetlenebbül fognak hatni, a mi a darab maradandó sikerét nagyban előfoglalja mozdítani.

* *A Rablélek* bemutatója. A tél folyamán a fővárosi közönségnek erős művészi szenzációja volt az a siker, melyet *Ferency* Ferenc miniszteri hivatalnok *A rablélek* című darabjával aratott. A Nemzeti színház a Várszínházban adatta elő először ezt a darabot, melyet azonban másnap áthozott már a pesti hajlékába. Azóta sokszor került már színre és mindig nagy és hálás közönség előtt, mert a lélek

benső életének merész és biztos rajza, a spiritizmus rejtelmes erőinek drámai motívumul való felhasználása izgatta, foglalkoztatta a közönséget. Ezt a darabot a színtársulat *hétfőn* mutatja be a nyári színházban. Aradon, a hol a spiritizmusnak annyi nyílt és titkos híve van, bizonyára sokan lesznek, a kik a fővárosi emlékek hatása alatt *A rablélek* aradi bemutatóját megnézik. A szerepekre az előadók már régen készültek. A mindenképpen érdekes magyar dráma szereposztása a következő: *Bácsné* (Szentmiklósy Gitta) *Angyal* Ilka (Fábián Ella), *Komlósi* Ilonka (Fábián Mariska), *Bánatiné* (Anna cseléd), *Palágyi* (Csató Alán), *Szöke* (Teri István), *Kis Kálmán* médius *László* Gyula, a főtisztelendő *Mezei* Péter, a házmeszter *Szadai* Ferenc, a két hordár *Szilágyi* és *Váradi*, Jónás inas *Palóci* lesz. A darabot kedden megismétlik.

* *Népszínműelőadás* lesz ismét vasárnap délután. *A gyimesi vadvirág* részben új szereposztással kerül színre. Az új alakok közül főleg figyelemre méltó *Arkosi* Vilmos a ki népszínművekben különös erős színjátkozó tehetségének adta már bizonyítékát.

Elaggott kereskedők

és kereskedelmi alkalmazottak segítése.

— Felhívás a közönséghez. —

Arad, május 11.

Az *Aradi kereskedők köre* segélyalap gyűjtését kezdte meg arra a nemes célra, hogy a kereskedők vagy kereskedelmi alkalmazottak, ha öregségükre, vagy valamely szerencsétlen körülmény folytán előbb keresetképtelenné válnak, ne legyenek a koldusbottal szerzett keserű kenyérre utalva. Szomorú példáit van alkalmunk napról-napra látni annak, hogy mily sorsra van kárhozható a kereskedő, a ki keresetképes korában nem tudott valamicskét szerezni magának s életének utolsó időszakára támasz nélkül, elhagyatva maradt. Még több, eljlesztő tábora az ily szerencsétleneknek kerül ki a *kereskedelmi alkalmazottak közül*, a kik nagy részének keresete a megélhetést is alig biztosítja, a tőke gyűjtésre pedig egyáltalán nem ad módot.

Humánus intézményeink közül néhány ugyan istápolja tehetségéhez képest ezen szerencsétlenek egy részét, de ez végtelenül csekély százaléka azoknak, a kik erre a segítségre rászorulnak. A kereskedő-társadalom rokantjainak, elszegényedettjeinek kellő segítésére külön, tekintélyes nagyságu alap kell. Ennek az alapnak megteremtése pedig első sorban a *kereskedők erkölcsi kötelessége*.

Ezeket átérezve, folytatja akcióját a *Aradi Kereskedők Köre* a dicső emlékezetű királynénkról elnevezett *Erzsébet-segélyalap* gyarapítása érdekében. Az óriási jelentőségű célhoz, a nagy hivatáshoz képest talán szerény a kezdet, de a gyarapodás biztató. És ha *Aradváros* és a vidék kereskedői az őket kiválóan érdeklő, emberbaráti célt átérezve, azt érdeméhez képest támogatni fogják, a szerény kezdet ki fog fejlődni a kívánt eredményhez. Az alább kimutatott gyűjtéssel együtt *5811 korona 80 fillért tesz ki* a segélyalap összege. Alig harmadfél évi gyűjtésnek eredménye ez.

Azzal a kéréssel fordulunk Aradváros és vidékünk kereskedőihez: járuljanak hozzá, tehetségükhöz képest, az *Erzsébet-segélyalap* gyarapításához. Minden jótékonycél között, a melyre filléreiket szánják, azt hisszük, ez áll hozzájuk a legközelebb. A kereskedelem jövőjének, tekintélyének sorsa áll nagy részben ezen a jótékony célon. Mert az kétségtelen, hogy tekintélyben, erkölcsi sulyban nagyobb az a társadalmi osztály, a mely elmondhatja, hogy nem nevel kreausokat az emberiség nyügere. Az

aradi kereskedők köre nevében: *Tedeschi Viktor*, elnök.

A legutóbb érkezett adományok a következők:

100 korona: Neuman Testvérek. *50 korona*: Arad csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság, Funkelstein József. *30 korona*: Aradi ipar és népbank. *20 korona*: Aradi Széchényi gőzmalom részvénytársaság, Bihar Szilágyi olaj Ipar részvénytársaság. *15 korona*: Eles Armin. *10 korona*: Deutsch Testvérek, Andrányi Károly és Fiai, Probst Károly és Társai, Vojtek és Weisz, Bing Ede, „Victoria” takarékpénztár és hitel intézet, Neuman M. ruha telep Gebhart I és Fia, Goldschmidt Mihály, Veigl Adolt és Társa, Pick Ernő, Deimel Lajos, Adler Anna és Társa. *5 korona*: Nyáry Testvérek, Hoffman Antal, Karácsonyi Antal, Dr. Nagy Sándor, Glück Dezső, Lengyel Testvérek, Ferber Lajos és Testvérei. *4 korona*: Reusz Mór, Singer Gyula fakereskedő, Jellinek és Schlesinger, Szabó Albert. *2 korona*: Hoffman Sándor, Walder Gyula.

Megsértett honvéd-tisztikar.

(Figyelmetlen rendezőség.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Boszantó s egyuttal botrányos eset zavarta meg Zákó Milánnak Versecen történt főispáni székfoglalóját, mely ugyancsak sötét árnyékot vet a verseci viszonyokra.

A rendezőbizottság, melynek élén *Scemayer* polgármester állott, meghívta a főispán beiktatási ünnepélyére a verseci 7-ik honvédgyalogezred tisztikarát is, amit a tisztikar el is fogadott s *Beösze* honvédezzel az élükön a tisztikar meg is jelent úgy a fogadtatásnál, mint az azt követő többi ünnepélyességeknél, melyek az új főispán tiszteletére rendezettek.

A beiktatást követő bankettre a tisztikar majdnem teljes számban előjegyzett s a hatkoronás jegyeket ki is váltotta. Mikor azonban a honvéd-tisztikar megjelent ezredesükkel az élükön a Flückmann-féle helyiség nagytermében, hol a bankett rendeztetett, a tisztikar nem talált magának sehol sem ülőhelyet.

A figyelmes rendezőség csakis az ezredes számára gondoskodott névre szóló helyről a főasztalnál, a tisztikarnak névre szóló helyeiről pedig nem gondoskodott, s mivel a nem névre szóló helyeket az egész teremben már megszállva tartották a többnyire földmivelőkből álló német és szerb városatyák s azok atyafiai, a tisztikar számára nem maradt hely sehol sem.

Mikor hosszú keresgélés után a honvéd-tisztikar meggyőződött arról, hogy a rendezőség az ő helyeikről nem gondoskodott, rövid megbeszélés után kivonult a teremből.

A várrsutyák ugyan hajlandók lettek volna a kivonulás láttára maguk között valahogyan helyet szorítani a tiszt urak számára, amit azonban a tisztikar nem fogadhatott el az előző nyek után.

Mikor pedig *Beösze* ezredes látta, hogy a hely nélkül való tisztikara kivonul a teremből, odalépett Zákó Milán új főispánhoz, sajnálkozását fejezte ki, hogy ily körülmények között ő sem maradhat tovább, mert ahol a tisztikara számára nem gondoskodott a rendezőség helyről, ott ő neki, az ezredesnek sincs tovább semmi keresni valója.

Azzal ajánlotta magát s ott hagyta *Beösze* ezredes is a társaságot.

Zákó Milán főispánt, valamint a nagyszámu fényes vendégsereget, mely Budapestről, Bácskából s a szomszéd megyék és városokból valóban nagyszámmal jelent meg *Gromon* Dezső és *Bedő* Albert államtitkárokkal az élükön, rendkívül bosszantotta a rendező bizottságnak ez a honvédtisztikar irányában elkövetett figyel-

metlensége, úgy, hogy az új főispán mindjárt az első nap boszusan távozott Versecről.

Beösze honvédezzel a beiktatást követő nap, Budapestre ment tisztikara nagy részével a Ludovika Akadémia ünnepélyességén való részvétel végett s csak csütörtökön utazott vissza Versecre, a hol, mint értesülünk, *magyarázatok* fog kérni a rendező bizottság elnökétől azon figyelmetlenség és semmibe vevésért, amelyben a honvéd tisztikar, mely különben mindig a legkitünőbb egyetértésben élt a város közönségével s azzal szemben mindig előzékeny s gavallér volt, a főispáni bankett rendezése alkalmával a város részéről részesült.

Ezen semmi tekintetben figyelmesnek nem mondható eljárása a rendező bizottságnak nemcsak a honvédtisztikar, hanem a jelenvolt idegen vendégek s a város intelligens lakossága között is élénk megbeszélés tárgyát képezi s ha a komolyabb következmények elmaradnak is, a kellemetlen emlékek megmaradnak a verseci főispáni banketről.

SPORT.

+ Az Aradi kerékpár-klub holnap, vasárnap d. u. fél 2 órakor kirándulást rendez Pécskán keresztül *N.-Szt.-Péterre* s Uj-Aradon át vissza. Gyülekezési hely a városligeti csolnakház. A kiránduláson egy budapesti *automobilista* is részt vesz.

+ Az arad hegyvidéki turista-egyesület választmányára f. hó 13-án hétfőn este 6 órakor a Millennium-sörcesarnok külön helyiségében ülést tart, melyre a tagok ez uton tisztelettel meghívattak. Tárgy a június hóban tartandó közgyűlés előkészítése.

Detektivek harca

a betörő feleségével.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

Nagy felháborodás volt a tavaszon Budapest kereskedői közt. Egymást érték hihetetlen gyorsasággal a vakmerőbbnél-vakmerőbb betörések a nélkül, hogy a tettes nyomára lehetett volna akadni.

A többi között kétszer betörték *Heuffel* Lajos koronaherceg-utcai ékszerésznél s ezt követte nemsokára az erzsébetfalvai takarékpénztár zálogházába való betörés.

A véletlen most a veszedelmes betörők nyomára vezetett. Ma már a főkapitányság fogházában ül a betörő banda feje: *Kaiser* Sebestyén tarcsai mészáros s gazdálkodó.

A betörő banda feje a következőleg került kézre:

Tegnap délután egy terézvárosi zálogházba női aranyórát vittek. A zálogházas megsejtelve az órát, felismerte, hogy az, mint lopásból származó, a rendőrség által keresettek közt van. Intésére rendőrért siettek, ő pedig szóval tartotta az elzalogosítót, a kinek már feltűnt a sok huza-vona s az óra hátrahagyásával odébb akart állani, azzal a kijelentéssel, hogy majd később visszatér. Ekkor lépett be *Primus* detektív. Az idegen ki akart osonni, de letartóztatták s a hatodik kerületi kapitányságra kísérték.

A rendőrségnél megtalálták az idegen fényképét a gonosztevők albumában. Megállapították, hogy a nógrádmegyei erdőtarcsai 34 éves mészáros és gazdálkodó, *Kaiser* Sebestyén Sándor az illető, 1898-ban került Budapestre először a rendőrség kezébe, a mikor mint csaposlegény meglopta a gazdáját.

A múlt ősszel költözött Tarcsára, a hol házat vett és mészárszéket nyitott.

E hónap 4-én jött *Kaiser* Budapestre s az István-ut 3-ik számú ház III. emelet 2. szám alatt vett lakást.

Az óráról azt állította, hogy azt hónapokkal ezelőtt *Ujházy* Andrassy-uti ékszerésznél vásárolta s most azért akarta elzalogosítani, mert a lóversenyen elvesztette a pénzét. Előadása nem talált hitelre, mert *20 gyűrűt s egyéb ékszereket találtak nála*. Mindez ékszerek benne voltak a *Heuffel*től ellopott tárgyak jegyzékében. Ifjú *Heuffel* Lajos felismerte a felmutatott ékszereket.

Primus és *Beck* detektivek *Heuffel*l Aszódra utaztak, hogy onnan Tarcsára menjenek a többi ékszerek felkutatására.

Tarcsán a detektivek a községi előjárósággal rögtön a *Kaiser* házához mentek.

Kaiser felesége született *Vince* Teréz fogadta őket. *Vince* Teréz sokáig szolgált Budapestben. Amint a detektivek igazolták magukat, rögtön tudta miről van szó. Egy pár pillanatig holt haloványan és szótlanul állt a detektivek előtt.

A detektivek hozzáfogtak a házkutatáshoz.

Primus a szekrénykulcsot kérte. Az asszony az asztalfiókba nyult, mintha onnan akarná elővenni a kulcsot, de *egy éles konyhakést ragadott a kezébe s azzal Primus detektivre rontott e szavakkal:*

— *Itt nem fogtok semmit se keresni!*

Beck detektív odaugrott s kicsavarta az asszony kezéből a kést, amiközben kezét könnyen megverezte.

Az asszony erre a *paprikaturtót ragadta fel*, nyilván azért, hogy a detektivek szemébe szórja, *Kohn* esküdt azonban kikapta azt a kezéből s az ablakon kidobta.

Kaiserné *Vince* Teréz áldott állapotban van s így kiméletesen kellett vele elbánni. — A község házára vitték s ott őrzik.

A detektivek mintegy *2800 korona* értékű ékszert találtak *Kaiser* házában. A legtöbben *Heuffel* felismerte a sajátját.

Nagyon sok dolgot találtak, ami az erzsébetfalvai zálogház betöréséből származhatott.

Tarcsáról a detektivek *Isaszeghre* mentek, *Kaiser* büntársainak a nyomozására.

Szinésznőkről és egyebekről.

(Adatok a színészet történetéhez.)

Arad, május 11.

A héten vendégszerepelt nálunk egy *Cleo de Merode* nevű ballerina és úgy tudom, 500 forintot vitt el magával Aradról. Hogy megérdemelte-e, nem-e, az a külön színházi kritikus dolga megítélni, de a magam csekély értelmiségével annyit merek mondani mégis, hogy jobb lett volna, ha Pestől egyenesen Párisba indul a nem igen *petit* Francaise.

Olyan büszkén lépdelt azokon a deszkákon, mintha még most is királyok kurizálnának neki, mint régen. Régen lehetett; talán igaz sem volt. És látva ezt a rettenetes begyességet, önkéntelen is egy kis pszichológiára facsarodik az ember tolla.

Két féle színésznő van: egyik azzal az érzéssel lép a szinpadra, hogy ő az előtte pislogó publikum édes apró csemetéje, aki szeretne beleharogni; a másik azzal az érzéssel lép a deszkákra, hogy az előtte pislogó *Cezár* (melynek olykor csak 50—60, néha 100 feje van) az ő abszolút szolgája, akit ő a kisujja hegyével meg tud hódítani és a ki úgy táncol, mint a hogy ő füttyül. Azt elfelejti e nőcske, hogy ő táncol úgy, mint a hogy a sarokban szundító klarinétos füttyül.

A színésznőknek ez a két főfajtája lélekzik a kulisszák mögött. Ennek a két fajtának azonban van vagy száz kisebb válfaja, de az alapérzés mind-egyikben e kettő között váltakozik.

Színésznőkről lévén szó, önkéntelen az jut eszembe, hogy mi mindenféle előítélet él e házában

a színésznők iránt. Csak a minap hallottam egy egyébként művelt uriembertől, hogy tisztességes színésznő nem létezik a világon. Lehet, hogy csak tréfált az a bizonyos uriember, a magam részéről mindenesetre napire térek a dolog fölött.

Nálunk Magyarországon tudvalevőleg óriási mérvben kifejlődött primadonna-kultusz dühöng, ami természetesen, (mint minden más egyéb) Budapesten centralizálódott. A vidék városaiban szintén divat ez, de csak — hogy úgy mondjam — miniatűrben. Nálunk sem beszélnek a zsurokon más egyébről, minthogy melyik játszik jobban, és hogy melyiknek ki teszi a szépet.

A színésznők egymás között szintén egymásról beszélnek. Manapság már nem szapulják egymást, mint ahogy régen történt, mert attól tartanak, hogy irigységgel vádolják őket. Ez pedig ugyancsak abból a jól ismert primadonna alkatrészből: a hiúságból történik. Minden színésznőnek egy a jelszava és igen modern jelszó:

— Mások irigyeljenek engem!

Tehát ilyképen a primadonna nem irigykedő, mint ahogy némelyek mondani szeretik. Egyszer beszélgettem erről a témáról a leghíresebb angol operett primadonnával. Ugy hívják Miss Anna Held. Itt közlöm a beszélgetés hiteles másolatát. (Aki nem hiszi hogy hiteles, járjon utána.)

— Jó napot uram. Meg akar interjúolni?

— Olyas szándékaim vannak, ha nincs ellenére.

— Irigylem a napot, mert ezt nem szokták zaklatni az újságírók.

— Olyan irigy természete van?

— Uram, ön nem pazarol gondot az udvariasságra. (You spend no wit in courtesy.) Én igenis irigy nem vagyok. Mért legyek irigy? Irigyeljenek mások engem. A legkedvesebb szerepeim . . .

— Köszönöm, nem kérek belőlük.

— Hisz az érdeklő önöket legjobban!

— Engem nem. Azt mondja meg hány éves?

— Husz multam.

— Mikor?

— Ne csufofóldjek kérem, mert . . .

— Irigylem a holdat, mert annak nem kell primadonnákat meginterjúolni.

— Hivtam én magát?

— Ön nem pazarol gondot az udvariasságra, miss Held. Ajánlom magamat. Irigylem a holdat.

— Én meg a napot, — kiáltott utánam az ajtóból.

— Akkor kvittek vagyunk.

Amint ebből a beszélgetésből kitűnik, a fent nevezett színésznő nem irigykedik. Olyannyira nem, hogy még a napot is irigyli. Hogy a csillagot mért nem irigyli, könnyű kitalálni. A hízelkedő piakátok Angliában csillagnak (star) hívják miss Heldet. Önmagát pedig a legvérmesebb primadonna sem szokta irigyelni.

Manapság nem irigykednek egymásra a színésznők. Minek is irigykednének? Sokkal kényelmesebb valami, ha egyenesen gyűlölik egymást. Annak legalább van értelme. De annak ugyancsak nincs értelme, hogy mit tibelednének mi az ő gyűlölségükkel, irigykedésükkel. Addig gyűlölik egymást, míg egy harmadik nem kerül föléjük, akkor aztán közös erővel annak rontanak.

Magyar hazánkban így folyik a színészet és annak, aki a művészet monografiáját fogja megírni, becses figyelmébe ajánljuk e sorokat.

Szekulusz.

MULATSÁGOK.

(=) A kereskedők juniálisa. A hogy a melegebb szezon mulatságainak tervei lassan-lassan kibontakoznak, a tavasz és a nyár mulatókrónikájának egyik legszebb napja lesz az, a melyen az aradi kereskedők köre rendezti tavaszi finnépét. Nagy szabású, minden részében szórakoztató, mulattató és aktuális mulatság lesz ez, a melyet a városligetben, június 9-én vasárnap tartanak meg. A kereskedelem szoliditására

hoz illően, ment lesz a mulatság a közönség kizsákmányolásától s a mit adnak, azért senki se fogja sajnálni a pénzt. A mulatság rendezői erősen gyűjtik az érdekességeket, mulattató dolgokat a tervekhez, a melyek egyik csonka lesz: a „csodaváros“ Barnum látványosságának miniatűr, hü utánzata és még sok egyéb melyekről rövid időn belül részletes programmal fognak az érdeklődő közönség elé adni.

(=) Népünnep a ligetben. Az aradi waggonyári munkások dalköre május hó 19-én a városligetben nagy népünnepélyt rendez. A mely előreláthatólag igen népes és sikerült lesz. A délutáni látványosságok sorozata a következő: A nemzetek bevonulása Kinába. Gyorfényképezés levelezőlapon. Anyósok föleresztése. Automata cukor elárúsítás. Oriási fonográf. Disz pózna mászás. Karika dobás. Zsinór karika dobás. Eredeti Karnevál confetti csata. Vindebona és más óriási léggömbök feleresztése. A boldogság utja. Délután a waggonyári munkások zenekar nagy hangversenyt rendez, 4-től 6-ig pedig a dalárda énekel. Este hangverseny lesz, mely alkalommal az összes férfikarok, melyek a kassai országos dalárünnepélyen énekelve lesznek, előadatnak következő műsorral, Szilágyi Gyula karnagy vezetésével: 1. Kurucdalok Kálditól. 2. Régi nótá Lányitól. 3. Nyisd ki anyám, Gáltól. 4. Édes lánykám, Lányitól. 5. Magyar nyelv, Lányi Ernőtől. 6. Suhog a szél Zimay Lászlótól. Miután a tiszta jövedelmet a kassai dalárverseny uti költségének fedezésére fordítják, kívánatos volna, ha a közönség a derék dalkört pártolásába vegye.

(=) Az első majális. A jókedv asztaltársaság vasárnap, e hó 12-én tartja majálisát a Csálában. A mulatság programja érdekesen van összeállítva s ha az idő kedvező lesz, sokan fogják a délutánt a Csála zöld lombjai közt eltölteni.

(=) A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egyesület aradi fiókja május hó 19-én, vasárnap, a csálai erdőben két zenekar közreműködésével jótékony célú majallst rendez. Belépődíj: személyenként 80 fillér. Tánc kezdete délután 2 órakor.

Hűség — engedelmisség.

(A feministák sikerei.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

A nőemancipáció kérelhetlen hívei a megszűnt észak-nyugaton egy lépéssel előbbre vitték a nő jogait a társadalomban. De csak egy lépéssel. És ez az egy lépés kacagtató volta mellett az ő küzdelmeik eredménye.

Hogy a nő választásjoggal bírjon, azt egyelőre nem bírták kivívni. Tehát más valamit fuldáltak ki az okos kis asszonykák.

Norvégiában, — mint a *New Woman* nevű angol lap írja, — a feminizmus harcosainak sikerült kivívniok azt, hogy az esketési szerződésnél a nő csak a hűséget, de az engedelmisséget ne fogadja meg. A krisztániai államtanács elhatározta, hogy az „engedelmisség“ szó maradjon el az esketésnél a nő részéről.

Ezentul tehát Norvégiában nem tartozik engedelmeskedni a nő a férjének. Hűségét azonban tartozik megőrizni. A férj viszont engedelmeskedni tartozik, de hűségre nem kötelezhető.

Csak arra vagyunk kíváncsiak, hogy ez előtt ugyan engedelmeskedtek-e arrafelé a nők? Bátorak leszünk e probléma megvilágítása céljából két párbeszédet közölni, melyek egyike az államtanács határozata előtt, a másik pedig utána folyt le a kutyafejhez hasonló éjszakai országban a férj és feleség között.

Férj: Ma nem megyünk színházba, édes lelkem.

Feleség: A hogy akarod, édes.

Férj: Én azonban szeretnék elmenni. (Magában gondolja.) Azt az édes Kurjnszon-babát csak megnézem, mint táncol.

Feleség: Hát menj, édes.

Férj: (Gondolatban.) Milyen engedelmes. Biztosan rosszban törí a fejét. (Fennhangon.) Nem megyek.

Feleség: Jól van édes, ne menj.

Férj: De elmegyek.

Feleség: Hát menj, édes.

Férj: Gyere te is velem, édes.

Feleség: Jó hát elmegyek, lelkem.

A vége az, hogy egyik sem megy. Az államtanács határozata utáni időkben már így diskurálnak otthon:

Férj: Ma elmegyek a színházba.

Feleség: Igenis, nem méssz el.

Férj: Ne parancsolgass!

Feleség: Én megyek ma színházba.

Férj: Parancsolom, hogy itthon maradj!

Feleség: Nincs jogod nekem parancsolni!

Oda megyek, a hova akarok. Én nekem ugyan nem parancsolgat senki. Tartozom én neked engedelmeskedni? Ugyan, ugyan!

Férj (Megtörtén dől egy fotelba): Szent isten (De sokra vitte az emancipáció).

Feleség: (Felöltözik és elmegy. Az ajtóból visszaszól) Te itthon maradsz és vigyázasz a gyermekekre. Hallottad? (el.)

Ebből a két párbeszédből világosan kitűnik, hogy milyen eredményeket ért el a feminista liga.

Az engesztelhetetlenek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, május 11.

Lirai hangulatok szólaltak meg az elmúlt napokban a képviselőház szélsőbaloldali tájékaiban. Lirai hangulatok, a melyek óhajtották és hirdették a kibékülését a haragos testvéreknek, kik valamikor összevesztek egy nemes, szép öröksögen, s akik között az ellentétek idővel ellenségeskedéssé, sőt olykor már gyűlölködéssé is szölesedtek. A függetlenségi Kossuth-pártról és Ugron-pártról van szó, s azonkívül azokról a függetlenségi képviselőkről, a kik az örökös viszálykodás látára külön váltak egészen és pártonkívüli függetlenségiékké lettek.

Mint már annyiszor, most újra megszólaltak a függetlenségi mezőkön a hangok, amelyek óhajták és sürgetik az engesztelhetetleneknek összebékülését, az összes függetlenségi pártoknak egyetlen erős táborban való egyesülését. És ezek az óhajtasok megint vittek annyi eredményre, hogy megkezdődtek a békétárgyalások, és folytak nagy körültekintéssel, óvatossággal és — szigorú titoktartással. De a mint e tárgyalások várható sikertelenségét már előre sejtették mindenütt, úgy nem maradhatott a legnagyobb titoktartás mellett sem titok az, hogy a megbékülés az egyesülés terve újra, most is, a legteljesebb hajótörést szenvedte. Föllázadtak az egyesülés ellen, a legkülönbözőbb érdekek a különálló táborokban, föl a felekezeti ellentétek, s már-már az hallatszott, hogy ha a megbékülés az egyik szárnyon sikerül is, ennek új különválás lesz a következő a másik szárnyon; ha az Ugron-pártiak belépnek a Kossuth-pártba, erre ennek a pártnak egy tekintélyes és számra nézve is erős része ki fog lépni.

Nem lett tehát semmi a békülési tervből, s eddig még annyira sem sikerült a függetlenségi fegyverszünetét megteremtteni, hogy legalább a választásokon ne harcoljon függetlenségi a függetlenségi ellen.

Sajnálani való lett volna az igazi függetlenségi pártra s annak reputációjára nézve, ha a kibékülés sikerül. Az országban még mindig van egy nagy előkelő, és igen megbecsülésre méltó tábor, amely rendületlen hü a függetlenségi elvekhez és a szabadelvűséghez a mely

ehhez a politikai meggyőződéséhez erősen, hiven ragaszkodik. Ez a tábor a maga jelentőségében és föllépésének sulyában sokat veszített volna az azzal, hogy országgyűlési mandátumbiztosítási üzlet kedvéért oly klerikális elemekkel egyesül, melynek a függetlenséget csak taktikából vallják. S menyivel kevesebb bizalommal fogadják maguknak az igazi függetlenségi politikusoknak szavát is, ha tudná és látná az ország, hogy a jövő váiasztásokkal szemben mandatum vásárok kedvéért oly párttal paktál, mely egy a szabadelvű eszméket, mint általában az ellenzéki zászlót sokszorosan kompromittálta.

A mai politikai viszonyok közt, amikor az Ausztriával való gazdasági kiegyezés kérdésének végleges elintézése közeledik a maga nagy nehézségeivel, bizony még a 67-esek szempontjából is nagy szükség volna egy igazi és egységes vezetésű, erős függetlenségi táborra, amely tiltakozó szavaival sakkba szorítaná a többi magyar párttal egyesülten az osztrák tulköveteléseket, és amely itt állana teljes erejében arra az esetre, ha úgy fordulnának a viszonyok, hogy az önnálló vámterületre kell lépniük.

De ha nem is tekintünk ilyen messzire a ködös jövőbe, már a legközelebbi választások szempontjából is jobb lesz, a függetlenségi elveikhez hiven a régi zászlójuk köré tömörülnék és nem fogadnak be maguk közé elvtagadó bukottakat. Előnyére lesz ez a függetlenségi eszme jövőbeli parlamenti képviselőletének, mert a függetlenségi párt hírnevét országszerte megtisztítja attól a gyanútól, hogy elveit és hivatását nem veszi komolyan. A választási harcban pedig nagyobb méltóságot s nagyobb nyugalmat visz így bele. Azért csak örülni lehet annak a hírnek, ha igaz, hogy a két párt egyesülésére irányult erkölcselen törekvések végleg meghiusultak.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi kaszinó-egyesület a holnapi közgyűlés előkészítése céljából ma délután választmányi ülést tartott, amelyen *Bohus* István báró elnökle alatt jelen voltak: Vásárhelyi Béla, Párc György, Szalay Károly, Mark Károly, Issekutz Károly dr., Szathmáry Gyula, Fábian László, Vajda Lajos, Szathmáry János, Robitzek Ágoston dr., Szalay Antal, Boros Vida, Hendrey Pál és Kádas Antal titkár. Elnök előlegesen is jelenti örvendetes tudomásvétel végett, hogy amire az igazgatóság vállalkozott, azt sikeresen keresztül vitte, mert míg a múlt évről adósságot vett át, most 1280 korona készpénzzel rendelkezik a kaszinó. A tagok száma ugyan 267-ről 193-ra olvadt, de ez azért történt, mert a tagok valamennyien felhivattak, hogy ha kilépni szándékoznak, ezt bejelentsék. Így a megmaradt 193 tag állandó törzstagja gyanánt tekinthető a kaszinónak. Jelenti azt is, hogy a számadásokat a számvizsgáló-bizottság átvizsgálta és rendben találta. A bevételek és kiadások előirányzatára nézve megjegyzi, hogy az úgy lett készítve, hogy a kiadásokat magabiztosabban, a bevételeket alacsonyabban irányozták elő, mint várható. Mindezt örvendetes tudomásul vették. A kaszinó igazgatósága ezen sikeres működése ellenére is visszalép a közgyűlés alkalmával, mert azt óhajtja, hogy *szabad keze legyen az utóbbinak a kaszinó társadalmi szerepkörének fejlesztésében*. Így tehát a holnap, vasárnap d. e. 11 órakor tartandó közgyűlésen nem csak az üresedésben levő három választmányi tagsági hely fog betölteni, hanem a három igazgató helye is új választás alá esik.

(*) Az aradi ipartestület előjárósága f. hó 13-án d. u. 5 órakor az alábbi tárgysorozattal

rendes havi ülését tartja: 1. Testületi II. alelnök és pénztárnok választása, valamint a szakbizottságok megalakítása; 2. A február, március és április havi számadások és jelentések bemutatása; 3. Az iparigazolványtulajdonosok közötti változások ösmertelése; 4. Az aradi kereskedelmi és ipakamara átirata a makói kiállítás ügyében; 5. Az aradi cs. és kir. váraparancsnokság átirata az aradkörnyéki iparosok által készített börneműek átvétele tárgyában; 6. Előterjesztés az állandó iparcsarnok létesítése érdekében; 7. A Szegeden tartandó orsz. kongresszusra meghívó; 8. Az aradi kötélverő iparosok beadványa; 9. Az aradi kosárfonó iparosok beadványa; 10. Előterjesztés az aradi első takarékpénztárnál fenálló tartozás ügyében; 11. Indítványok; 12. Szabadítások.

(*) Az Egyenlőség szabadságharci hőseit segélyező asztaltársaság holnap, vasárnap este 8 órakor *Aliman* Tibor vendéglő helyiségében értekezletet tart, melyre a tagok megjelenését kéri az elnökség.

A kétnejű Romulusz.

(Elszülött tanító a vádlottak padján.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Nem tudni, vajjon az egykori város alapító Romulusznak is két neje lett volna; azt sem tudni, vajjon a ma ez okból elítélt *Riu* Romulusz rokonságban volt-e a városalapító Romulusszal, annyi azonban bizonyos, hogy a ma elítélt *Riu* Romulusz urnak két élő felesége volt, bárha várost nem is alapított. És hogy a következő három hónap alatt sem fog ilyes fajta alapítási kísérleteket tenni, az annyiban is bizonyos, mert az aradi kir. törvényszék a két feleséggel megvert embert három havi fogházra ítélte.

Vagy 15 évvel ezelőtt *Riu* Romulusz megszerezett egy csinos fiatal leányt. Akkor *Riu* Romulusz alig volt 22 éves az egészben, de már fölötte nagy mérvű hajlamai voltak a házasság irányában. *Lung* Johannának hívták szíve választottját, akivel annak rendje és módja szerint összeházasodott és egy-két napig igen boldog életet éltek egymás oldalán. Hat álló esztendeig viselte imigyen az ifju férj hymen rózsaláncait.

Időközben mind sűrűbben érintkezett a szép nimmal és nem egy akadt ezek között, aki fölötte megnyerte *Riu* Romulusz tetszését, olykor szerelmét is, már ahogy őszre, vagy tavaszra hajlott az idő. 1892-ben megismerte és rögtön el is vette *Fogyer* Brindusa kisasszonyt, aki olyannyira elkábitotta a városalapító e dedunokájának fejét, hogy megelégedett arról, mikép errefelé a többnejűséget bűnnek tartják, és hogy az erről szóló §-ok szerint börtönnel büntetnek.

Riu a leány előtt eltitkolta, hogy valamikor már elrebegették ajkai a boldogító igent az oltár előtt és az minden hosszabb tartózkodás nélkül beleegyezett, bár szüziösen mosolyogva, hogy feleségül megy *Riu* Romuluszhoz. Csak 1897-ben, tehát öt évvel a második házassága után tudódott ki *Romulusz* ur bigamiája. És ma ült fölötte törvényt az aradi kir. törvényszék, *Fábian* Lajos dr. ítélőtáblai bíró elnökle alatt. Szavazó bírák voltak: *Földes* János és *Pogonyi* Nándor dr. A vádat *Domokos* László kir. alügyész képviselte.

A vádlott az általános kérdésekre előadja, hogy 37 éves gör. kel. vallású büntetlen előéletű földműves, azelőtt tanító és segédjegyző, egyébként fényes lakos.

— Mi indította magát arra, hogy másodszer is megnősüljön, holott jól tudta, hogy a felesége még él és nincsenek törvényesen elválasztva? kérdezte az elnök.

— Szerettem tekintetes törvényszék, szerettem öt nagyon.

— Az még nem indokolja, hogy bünt köveszen el.

A vádlott arcán meglátszott, hogy ezt gondolja:

— Tudjátok is ti, mire nem képes a szerelem! De azért nem mondta, hanem hallgatott mélysegesen, majd egy nehéz sóhajt eresztett ki, mely a nyitott ajtón át a folyosóra, onnan meg az ügyészségi fogház felé repült . . .

Riu Romulusz bevallott mindent. A tanúk is megerősítették a vádlott vallomását.

Érdekes volt a két asszony találkozása. Az ember azt hinné, hogy gyűlölik egymást, pedig ez nem látszott rajtuk. A törvényszék előtt mindkettő mérges pislantásokat mért a rongyos, megtört, lefogyott *Romuluszra*, aki viszont szerelmesen nézett a két élete párjára.

— Tudta maga, hogy *Riu*nak volt már felesége, mikor önt elvette? — kérdezte az elnök a második feleségtől.

— Dehogyan tudtam, kérem alásan. Hiszen ha tudtam volna, nem mentem volna hozzá.

A törvényszék aztán visszavonult ítélet hozatalra. Rövid idei tanácskozás után az elnök kihirdette az ítéletet, mely szerint *Riu* Romuluszt 3 havi fogházra ítéli a törvényszék.

Ez alatt a negyed esztendő alatt lesz ideje gondolkodni *Riu* Romulusz urnak a kétnejűség háladatanságáról és — a város alapítás háladatosságáról.

Mire itélik Barth Lajost?

(Az államügyész indítványa.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 11.

Az Aradról elszármazott szabó, *Barth* Lajos és társainak többször ismertetett csalási, illetve zsarolási ügyében a berlini törvényszék még ma sem hozta meg az ítéletet, annyira szövevényes a bűnper. Az ítélet kihirdetését *keddre halasztották*, így csak a jövő héten fogjuk megtudni, milyen büntetést mér ki a berlini bíróság a mi művelt „kereskedelmi tanácsos“-unkra.

A tárgyalás második napja — mint a ma érkezett berlini újságok közlik — szintén a nyilvánosság kizárásával folyt le. Ez alkalommal a bizonyítási eljárást befejezték s *Isendiel* dr. főállamügyész megtartotta vádbeszédét.

Az államügyész bebizonyítva látja, hogy az elsőrendű vádlottnak, *Milpacher* Alice színésznőnek az elhalt *Bernhard* sachsen-weimari herceg semmi féle ígéretet nem tett a 40.000 márkára nézve s a váltókat *Milpacher* állította ki *Eger*-rel egyetemben s ez után akarták a pénzt a hercegi családtól megszerezni.

A tárgyalás folyamán kiderült hogy *Milpacher* Alice szavaiban nem lehet hinni, annyit hazudozik össze-vissza. Egyetlen állítása lehet csak igaz és pedig az hogy a bűn értelmi szerzői *Eger* és *Barth* voltak. Súlyosbító körülménynek vették *Milpachernél*, hogy a zsarolást több ízben követte el s dacára hogy elutasították, azt mindig más-más formában megújította.

Eger büne az, hogy dacára annak miszerint ő tudta ugyan azt a tényt, hogy a herceg *Milpacherért* nem állt jól, még is *esküt tett arra*, hogy a leány a pénzt a herceg személyes jelenlétében vette át s a herceg a két váltó összegeért a fizetést elvállalta. Ez csak csalás volt, mert a leány semmi féle pénzüsszeget nem vett föl *Egertől*, tehát a herceg nem is állhatott azért jól.

Végre a mi *Barth* Lajost illeti, ő azt állítja, hogy jóhiszeműleg járt el s neki nem volt célja a zsarolás. Inkább figyelmeztetni akarta a hercegi családot, hogy vegye elejét a nyilvános botránynak azzal, hogy a színésznőt kielégíti. Ez az állítás is csak taktika volt, — mondja az államügyész, — mert a levélből nyilvánvaló, hogy azt teljesen zsarolási célból írták.

Sulyosbító körülménynek tudja be az államügyész, hogy Barth a zsarolást saját céljaira is fel akarta használni s különösen azt, hogy a *tiszteséges sajtónak ezzel mennyit ártott*. Mert az ilyen revolver zsurnalisztika csak árnyat vett a tisztességes sajtóra. Bartha, mint lapszerkesztő, fenyegetődött a leleplezéssel, a mi a valószínűség szerint már nem Milpacher eszménye volt.

Az államügyész beszéde végén Milpachert egy év és hat hónapi, Egert kilenc hónapi, Barth Lajost pedig *egy évi börtön és két évi hivatalvesztésre* kéri elítélni.

Wromzer ügyvéd védencét Milpacher kissasszonyt a család büntette alól kéri felmenteni. A zsarolást elismeri. A másik két védő is felmentést kért.

Este tíz órakor a tárgyalást az elnök be-rekesztette és az ítélet kihirdetését keddre, folyó hó 14-én délelőtt 11 órára tűzte ki.

Nem érdektelen talán megemlíteni, hogy az elhunyt Bernhard herceg nevét egy időben már sokat emlegették és pedig akkor, midőn hire járt, hogy *Vilma* hollandi királynőt eljegyezte. Az eljegyzés tényleg meg is történt, de azt rövidesen felbontották, mest kitűnt, hogy a fiatal herceg mellbeteg. A betegség tényleg sulyos is volt, mert Bernhard herceg röviddel az eljegyzés felbontása után meg is halt.

TANÜGY.

(—) Aradi állami tanító képzőben a jövő iskolai évre szóló felvételeket tudvalevőleg a tanév végén teljesítik. *Szabó József* igazgató felhívja mindazon tanulókat, kik a gimnázium reál- vagy polgári iskola négy osztályának elvégzése után a tanítói pályára lépni s az aradi állami tanítóképző intézetbe felvételt nyújtóknak, hogy úgy koronás bélyeggel ellátott folyamodványukat f. évi május hó 31-ig az illetékes igazgatóságához benyujtsák. A felvételre vonatkozó közelebi részletek az intézetben megtekinthetők.

A szabadelvűpárt értekezlete.

(Az összeférhetlenségi vita.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

Az országgyűlési szabadelvűpárt ma este tartott értekezlete valóságos politikai eseményszámba megy. Az összeférhetlenségi törvényjavaslat előzetes megvitatására hívta össze *Podmanický Frigyes br.* elnök a pártot, s az általános érdeklődést, mely a javaslat felé irányul, az is bizonyítja, hogy a párttagok csaknem kivétel nélkül megjelentek a Lloyd épület klubtermeiben.

Zsongó hangyaodolyhoz volt hasonló a helyiség már jóval azelőtt, mielőtt az értekezletet megnyitották volna. Egy-egy korifeus közül kisebb-nagyobb csoportok képződtek s hangos szóval beszéltek meg az összejövetel várható estélyeit. Elmondhatjuk bátran, hogy a véderő-vita s az egyházpolitikai reformok óta nem volt olyan jelentős értekezlete a szabadelvűpártnak, mint a mai. Ez már a külsőségeken is meglátszott. Forró izgalom uralta a termet s a bennlevők száma egyre szaporodott, a mint jobban és jobban közeledt az az idő, mikor a párttanácskozás kezdetét veszi.

Az összes miniszterek megjelentek a konferencián, a melynek rendkívül érdekes lefolyása volt. Nemcsak *Tisza Kálmán*, de rajta kívül a párt több kiváló tagja *igen élesen nyilatkozott meg az inkompatibilitási javaslatról*. Rendkívül érdekes, hogy *Szell Kálmán* miniszterelnök kijelentette, mikép

tárcáját köti a szóban forgó javaslat változás nélkül való elfogadásához.

Ma még az általános vitának sem értek a végére, A tárgyalást, melynek folyamán előreláthatólag több szenzáció fog felvetődni, holnap folytatják.

A párt-tanácskozás lefolyásáról a következő távirati tudósítást vettük:

(Tisza Kálmán.)

Podmanický Frigyes br., az országgyűlési szabadelvűpárt elnöke este 7 órakor nyitotta meg az értekezletet. Az összeférhetlenségi javaslatot *Rohonyi* előadó ismertette, elfogadásra ajánlva azt a maga teljességében az indokolással együtt.

Tisza Kálmán emelkedett elsőnek szólásra. Néma csendben, visszafojtott lélegzettel hallgatták a szavait. Vázolta a szóban forgó törvényjavaslat rendkívüli fontosságát, mert az lesz elhatározó a képviselőház jövőre összeállítására nézve. Szükségesnek látja, hogy a javaslat minden egyes intézkedését behatóan megfontolja az értekezlet s különösen vigyázzon arra, hogy az által a nemzet életére nézve igen fontos *közgazdasági osztály a politikai életből ki ne zárassék*. Megfontolódik tehát egész komolyan a javaslat azon pontjai, melyek a dohánytermelőkre s a szeszegetőkre vonatkoznak s melyek az állammal való szerződéses viszonyt szabályozzák.

Szólo szükségesnek látja, hogy e tekintetben a javaslaton *lényeges változtatások történjenek*. Erre vonatkozó véleményét nem most, hanem majd a részletes vita során fogja kifejteni. A pártvezér tetszésére bizza e javaslatok elfogadását.

(A miniszterelnök.)

Szell Kálmán miniszterelnök volt a következő hozzászóló. Hangsúlyozza, hogy ő ezt a törvényjavaslatot az előbbeni kormánytól vette át. A maga részéről senkivel szemben, semmi helyen és semmi időben nem vállal különös kötelezettséget az inkompatibilitásra vonatkozólag. Reá csak az az irányadó, a mit programjában kinyilatkoztatott, a mit kormányra lépése idején a képviselőházban előadott.

Kijelenti, hogy nem volt könnyű dolog betartani a helyes határvonalat, s éppen azért ő maga kívánt egyes változtatásokat tenni a javaslaton, mint például a kormány pénzügyi intézkedéseit illetően a pénzügyintézetnél, a mire nézve a Házban teszi majd meg előterjesztéseit. De azt már most megjegyzi, hogy mivel e kérdéssel két évig foglalkozott s mivel annak megoldása programjának egyik *lényeges pontját képezi*: nem fogadhatna el oly megoldást, mely e programnak ellentmondana. Szükségesnek látja azt is kijelenteni, hogy *kedvezőtlen eredmény esetén kényszerítve lenne levonni magára nézve a konzekvenciákat*.

(Hieronymi Károly.)

Hieronymi Károly abból indul ki, hogy a magyar állam az évek folyamán a legfontosabb közgazdasági faktorrá fejlett. A mikor 1875-ben megteremtették az összeférhetlenségi javaslatot, melyet most akarnak revízió alá venni, az államnak mindössze 300 kilométer hosszú vasútja volt s ma már több mint 10.000 kilométer. A mikor a törvényjavaslatot megalkották, az államnak csak egy mozdonyjavító műhelye volt s ma már gépgyárai vannak, a melyek tizenyole millió forint forgalmat mutatnak fel.

Ebből következik, hogy a magyar állam a legfőbb szállító, a legnagyobb vevő. S mivel a tények így állanak, lehetetlen, hogy a gyáros, vagy iparos egy vagy más módon szerződési viszonyba ne jusson az állammal. Épp ezért nagyon káros, nagyon hibás intézkedés lenne,

ha mindezen embereket kiturnák a politikai világból, ha kizárnák a kereskedőket, iparosokat, gyárosokat, vagy azokat, kik dohány- és szesztermelés révén összeköttetésbe jutottak az állammal.

Például felhozta, hogy ha valakinek nagy erdőbirtoka van és képviselőnek választják, abszolút lehetetlen lesz erdőit és terményeit értékesíteni, mert annyi bizonyos, hogy fára egyetlen vevő és szállító maga az állam.

Hieronymi beszéde további folyamán a javaslat 16 első pontját kritizálja s kimutatja, mely *fatális következményekre* vezetnének azok az intézkedések, melyek bennök foglaltatnak. Kéri éppen azért azokat a módosításokat figyelembe venni, a miket majd a részletes tárgyalás során előad. Egyébként a javaslatot *általánosságban elfogadja*.

(Széchenyi Aladár gróf.)

A párt-értekezleten tagadhatatlanul *Széchenyi Aladár gróf* mondotta a legérdekesebb beszédet. Első sorban *Hieronymi* felszólalásával foglalkozik, azután kijelenti, hogy *elhibázottnak tartja az egész törvényjavaslatot*, mert az ország legfontosabb politikai rétegét, kiknek ősei az államot megteremtették, fenntartották és védték: a magyar gentryt tudniillik, ki akarja zárni a közgazdasági életből.

Milyen más volt még rövid idő előtt a helyzet! Nem rég minden oldalról ajánlották a tevékeny közgazdasági működést s azt kényszerű szükségnek állították oda, most ezeket az embereket, kik nekifeküdtek a közgazdaságnak, a magyar gentryt, mely sulyos viszonyok közt él, most ezzel a javaslattal ki akarják rekeszteni a politikai életből. — Emlékeztet szólo arra, hogy a magyar középosztály földbirtoka több mint 80%-ig meg van terhelve, teljesen el van adósodva. Emlékeztet arra is, hogy a *dolgozó középosztály ezer és ezer szállal van az államhoz fűzve s áll azzal kapcsolatban*. Ha voltak is elvéve esetek, mikor képviselők összeütközésbe jöttek kötelességükkel, feladattal, egyesek hibáért kár volna egy egész osztályt kinullázni, főleg pedig azért nem, mert *a becsületet s annak követelményeit paragrafusokba szedni úgy sem lehet*. Es emlékeztet arra, hogy a jelenlegi miniszterelnök husz éven át egy nagy pénzügyintézet vezetője volt s igen jól megtudta egyeztetni a pénzügyi érdekeket a politikai érdekekkel.

Végül arra utal, hogy a legnagyobb magyar, *Széchenyi István gróf* — kinek utódai közé ő is számítja magát — ki a Tisza-szabályozást, a lánchidat, az alagutat, az első magyar műmalmot és sok nagy, áldásos közgazdasági intézményt megteremtett, a jelen törvényjavaslat intézkedései szerint *ki volna zárva a képviselőházból, a magyar politikai életből*.

Végül azt a fölszólítást intézi a miniszterelnökhöz, hogy ha az *ellenzék kívánságára* az Adria-javaslaton oly változtatásokat engedett, melyeket a szabadelvűpárt előbb szintén kért tegye most meg ennél a javaslatnál a *szabadelvű párt* kedvéért azt, a mit őt az ellenzék kedvéért megtett.

Szilágyi Dezső mindössze pár szót szólt ma a javaslathoz, annyit csak, hogy a részletekbe ezuttal ne elegendjenek bele.

(Tisza István.)

Tisza István gróf bevezetőül elmondja, hogy az inkompatibilitásnak oly értelmezését, mint nálunk, sehol a külföldön nem tapasztalhatni. Nálunk az állam a legnagyobb vállalkozó és szállító, a külföldön az állam csak konzumens a hadsereg és a haditengerészet részére és mégis Magyarországon, hol az állam a legnagyobb szállító, tesznek ily javaslatot, Több alkalommal

beszél Magyarországon járó külföldiekkel, kik a legnagyobb csodálkozásukat fejezték ki a fölött.

Husz év előtt akadt az országban néhány tennivágyó férfi, a ki belátta a szükségességét annak, hogy a közgazdaság iránt előkelőbb férfiak is érdeklődjenek. Kitűnően oldották meg ezek feladatukat, nekik köszönhető az ország közgazdasági fejlődése, valamint az is, hogy sikerült hazánkat pénzügyi tekintetben Bécsből függetlenné tenni s közvetlenül a külfölddel hozni összeköttetésbe. A külföldiek a legteljesebb dicsérrel és elismeréssel nyilatkoznak azokról, kik hazánk nagy vállalatainak élén állanak. Hiba, óriási hiba és tévedés volna oly törvényt alkotni, mely e kiváló erőket ki-rekesztené a politikai tevékenységből.

Kivánja, találjanak utat és módot arra, hogy a javaslatnak a célon tülő szakaszait ne emeljék törvényerőre s azon oly módosítást tegyenek mely a békét a pártok és a képviselők közt fenntartja.

— Nem akarunk — ugymond — keserűséget juttatni felszínre, azt akarjuk, hogy egymással egyetértve a jobbat fogadjuk el.

(Apponyi Albert gróf.)

Az utolsó hozzászóló Apponyi Albert gróf volt. Utal a kérdés megoldásának nehézségeire. Ő is azon van, hogy a képviselőház nivóját emelje s befolyását a közvélemény előtt megerősítse.

Erre két ut van, az, a mit Tisza Kálmán választott s a második az, melyet az előttük fekvő javaslat szigorú intézkedései ajánlanak. Részéről nagyon sajnálná, ha a pártból annak kiváló tagja kimaradna, de ennek dacára is a második utat: a szigorúbb intézkedést választja, mert ezzel a Ház nivója emeltetnék. A javaslat változatlan elfogadását ajánlja a pártnak.

Ezzel a vita befejeződött. Holnap délután 6 órakor folytatják, a mikor Szilágyi Dezsó szól először érdemileg a javaslatához.

HIREK.

Pikáns hir.

— A zemplénmegyei leányokról —

Zemplén-vármegye közigazgatási-bizottsága elhatározta, hogy felhívja a kormány figyelmét arra a körülményre, mikép az ujoncok hatvan százalékát besorozták, és ez a különben kedvező körülmény erősen előmozdítja a paraszt-leányok kivándorlását. (Távirat.)

Ezután még a szerelmet is Amerikából importáljuk. Olyan nagy mérveket ölt Magyarországon a kivándorlás, hogy ime a zemplénmegyei leányok kivándorolnak Amerikába azért, mert a legényeknek több, mint a felét besorozták katonának.

Ez a legújabb ok a kivándorlásra. S aki nem osztozott néhai Vadnay Andor aggodalmában, az ime olvassa el a fenti táviratot, azután pedig a kivándorlások statisztikáját s elkezdhét gondolkozni. Rossz aratás, földéhség, munkahiány, lelketlen ügynökök csábításai: — ezerszámra vitték ki a jó magyar népet idegenbe, az új világba. A Zemplén-vármegyében tartott sorozás most megszorította a kivándoroltak számát néhány százzal. Mert a fenti távirat tovább azt is mondja, hogy már eddig is igen sok leány vándorolt ki, úgy, hogy a falukban alig maradt egy-két vészonzseléd.

Igy vonul be a számok rideg, szürke, de mélyes tudományába a romantika, szerelem képmásában.

Disztíngváljunk egy kissé. Azok, akiket a munkahiány, a rossz termés, vagy az ügynökök visznek ki Amerikába, bizonyára pénzt keresni mennek ki. Itt nem tudnak megélni, szerencsét próbálnak másutt. — Hát ez félig-meddig érthető is. Mert egészen csak akkor volna érthető, ha mindegyik kivándorló boldogná is új hazájában. Csakhogy nem boldogul, mert tudnivaló, hogy ott sem jobbak a viszonyok, mint itt, még ha nem rosszabbak. De hogy szerelmet menjünk Amerikába keresni, ez vadonat új dolog a nap alatt. Szegény zemplénmegyei leányok, igen gyengén lehetnek ti eleresztve szerelem dolgában! Én irigylem a fantáziájukat. Milyen tejjel-mézzel folyó országnak képzelhetik el azok az ötödik világrészt, hogy szerelmet is odamennek keresni. Ahol pedig éppen nem sokat tartanak a szerelemtől, mert hiszen nyilvánvaló, hogy a pénz a földolog a dollárok hazájában, nem pedig a szerelem.

Ugy látszik azonban, hogy a zemplénmegyei leányok csak boszút akarnak állani a magyar államon, amiért annyi legényüket elvitt katonának. Hatvan százalék. Eddig is nehezen ment a férjhezmenés, hát még ezután. Ezután éppen sehogyssem fog menni. Menjünk hát mi — Amerikába. Megboszuljuk magunkat a királyon, a miért elviszi tőlünk a legényeink elejét.

Tiszta sor, hogy a rövidet a leányok fogják huzni az ügyből. Egy ezer-idegen országban még nehezebben fog sikerülni a férjhezmenés. Kár a nagy utért. Elég lett volna a szomszéd vármegyébe menni szeretőt keresni. A legdelibb amerikai fattyu sem ér annyit, mint az az otthon maradt magyar fiu, aki még katonának sem volt jó.

Szegény zemplénmegyei leányok . . .

(—ma.)

Ambrus Zoltánt meglőtték.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

A fővárosi kritika két legnevesebb tagja, Ambrus Zoltán, a kiváló író és Keszler József, az ismert műbíráló közt — mint az Aradi Közlöny a minap részletesen megírta — éles affér támadt Björnson, a nagy svéd költő „Erönkön felül” című drámája miatt. A két kritikus személyesség térére vitte át az elvek harcát s oly kemény kifejezéseket csapdosott egymás fejéhez, hogy az affér lovagias elintézése elkerülhett volna.

Ambrus Zoltán volt a kihívó fél, kinek segédei: Herceg Ferenc és Bródy Sándor tegnap keresték fel Keszler Józsefet. Ez is megnevezte segédeit Szócs Pál és Werner Gyula országgyűlési képviselők személyében.

A segédek pisztolypárbajban állapodtak meg, a sértés nagyságához mért súlyos feltételekkel: kétszeri golyóváltás 25 lépés távolságról, 15 másodpercnyi célzási idő.

Ma reggel folyt le Alagon a mérkőzés. A vezető segéd békitési kísérletei sikertelenek maradtak, mire a felek elfoglalták helyüket s pisztolyukat felemelve, céloztak.

Mindkét lövés egyszerre dördült el. Ugyanazon pillanatban Ambrus Zoltán felkiáltott:

— Találva vagyok!

A segédek és az orvosok rögtön hozzászaladtak. Konstatálták, hogy a golyó mindkét nadrágszáron keresztülment s egyik lábát horzsolta.

Mivel a seb nem volt súlyos, a felek újból kiálltak. Második lövésre azonban nem került a sor, mert az ellenfelek kibékültek s úgy távoztak a párbaj színhelyéről.

A szerelem halottai.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 11.

Az éjszaka Ujpesten egy fiatal leány agyonlőtte a kedvesét, egy fiatal pincért, aki hosszabb szerelmi viszony után sem akarta feleségül venni. A merénylet után a leány szíven lötte magát s ő is meghalt.

Balogh Rózának hívják a merénylő leányt, aki Szabadkán született s most 20 esztendő. Ezelőtt két esztendővel megismerkedett Máté József Béla 24 éves pincérral, ki akkor Budapesten egy városligeti vendéglőben szolgált. Az ismeretségből bizalmas viszony származott s a fiatal ember megígérte, hogyha teljesen tul lesz a katonasoron, feleségül veszi a leányt. Balogh Róza hűségesen várt Mátéra és az idén kiköltözött Ujpestre, ahol csinos lakást rendezett be.

A fiatal pincér tulesett a harmadik sorozáson is, és elérkezett az idő, hogy ígérését beváltssa. A fiatal emberen azonban nagy változás esett. Elhidegült kedvesétől s miután állását is elveszítette, minden áron szabadulni akart a leánytól. A leány azonban most is változatlan szerelemmel ragaszkodott kedveséhez. Hogy foglalozását elveszítette, ellátta minden szükségessel és lakást is adott neki. Csak azt kérte, hogy vegye feleségül.

Az éjszaka is ezen vesztek össze. A fiatal ember kijelentette, hogy meggondolta a dolgot, s miután úgy sem tudná eltartani a leányt, lemond róla.

— Feledj el. Te még boldog lehetsz mással is, — mondotta.

Balogh Rózát valósággal lesujtotta a határozott kijelentés. Amikor látta, hogy a könyörgés mit sem használ, felkapta az éjelli szekrényen heverő revolvert és ráemeite kedvesére. Máté látva a veszedelmet, kirohant a házból. A leány utána. Az utcán elérte és elsütötte utána a fegyvert. A fiatal ember hangos sikoltással roskadt össze. A golyó a szívet furta keresztül és rögtön halált okozott.

A leány látva, hogy szerelmese összeroskat, magára fogta a gyilkos fegyvert és szíven lötte magát. Pár pernyi szenvedés után ő is meghalt. A lövések zajára elősiető rendőrök és emberek holtan találták mind a kettőt. Azonnal értesítették a rendőrséget, a mely a két halottat az ujpesti temető halottas házába szállította.

— Klotild királyi hercegasszony ma délután másodizben látogatta meg a magyar nők képzőművészeti és iparkiallítását a városligeti iparcarnokban. A királyi hercegasszonyt, a ki Szirmay grófné udvarhölgyének kíséretében érkezett. Katonáné Ilona és Ujlakiné asszonyok kalauzolták a kiállításon. A királyi hercegnő ezután Hegedüs Ödön muzeumi főfelügyelő kalauzolásával megtekintette a kereskedelmi muzeumot is, és úgy itt, valamint a magyar nők kiállításán nagyobb bevásárlásokat tett.

— A májusi ájtatosságokon a héten a következő műkedvelők fognak közreműködni: Vasárnap a tanítóképző intézet róm. kath. ifjúsága és Balla Kálmáné; hétfőn az oratorium egyesület tagjai közül Hablicsek Hermin, Lukinich Irén, Ring Gizella, Mohos Ágoston, Ráskai Miksa, Sarlot Lajos és Vincze Miklós; kedden Buja Sándor, Unger Mórné, Denk Dolly és Denk Miczi; szerdán Jancsovits Ferencz és Bartel Matild; csütörtökön májusi kar és dr. Radány Dezsóné; pénteken Thomka Erzsike és a tempom-utcai leányiskola róm. kath. növénnekei; szombaton Leitner Berta és a májusi kar. A szónoklatokat kedden Szikra Lénárd, csütörtökön Flatsker Nandor, szombaton Pászitni

Bonaventéra rendi tagok fogják tartani. A májusi kar tagjait *Fehér* Alfréd hittanár kéri, hogy hétfőn délután fél két óraker a zenedében tartandó próbára megjelenni sziveskedjenek. A holnap, vasárnapi ájtatosságon *Ballánné* Csik Irén asszony Mascagninak egy még Aradon elő nem adott Ave Maria-ját éneklő *Bokor* Alajos orgonakísérete mellett.

— **A királyné szobra.** *Erzsébet* királyné érc mellszobrára, melyet a két vármegye ház közti ligetben állítanak fel, ujabban a következő adakozások folytak be *Urbán* Iván főispánhoz: *Páris* Gábor világosi főszolgabíró gyűjtése járásában 184 korona 20 fillér, *Lengyel* Sándor nagyhalmágyi főszolgabíró gyűjtése 45 korona 42 fillér, *Jank* János eleki főszolgabíró gyűjtése 47 korona, *Borsos* Géza borosjenői főszolgabíró gyűjtése 50 korona, *Bolyos* Géza ternovai főszolgabíró gyűjtése 77 korona, *Csukay* Gyula kisjenői főszolgabíró gyűjtése 91 korona 20 fillér, a kisjenői *főhercegi uradalom* felügyelősége 50 korona, *Goldis* József gör. kel. román püspök 50 korona, az aradi gör. kel. román szentszék 50 korona, *Nádasdy* Ferenc gróf 50 korona.

— **Török közjegyző Világoson marad.** *Török* Árpád világi kir. közjegyzőt, a mint tudjuk, Orosházára nevezték ki közjegyzőnek, körülbelül hetven pályázó közül, mert ennyien reflektáltak a kitűnő állásra. Most arról az érdekes fordulatról értesülünk, hogy *Török* Árpád mégis csak *Világoson marad közjegyzőnek.* A napokban fent járt *Plósz* Sándor igazságügyi miniszternél, ki előtt azon óhaját fejezte ki, hogy továbbra is régi helyén szeretne működni. A miniszter *Törököt* azzal az ígérettel bocsátotta el, hogy ez iránt lehetőleg intézkedni fog. Így a világosi közjegyzőség nem jön üresedésbe, hanem valószínűleg újból az orosházai üresedik meg.

— **Baross Gábor halálának évfordulója.** Néhai *Baross* Gábor kereskedelmi miniszter halálának évfordulója alkalmából *Baross* Gáborné gyászistentiszteletet tartatott az egyetemi templomban. A rekviem *Kriszán* Mihály pápai kamarás szeméremi igazgató mondotta fényes segédlettel és jelen voltak a gyászmisén az özvegy és a cseléd, a közeli rokonság és a kereskedelmi miniszterium főbb tisztviselői.

— **A Darányi-szobor bizottsága az előleges készülődéseket befejezván,** arra kérte a tanácsot, hogy a *Baross*-parkban a szobor felállítására alkalmas helyet jelöljön ki. Ma tárgyalta ez ügyet a városi tanács és abban állapodott meg, hogy a kérelmet a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

— **A pápa és trónörökös.** A berlini *Germania* nemrégiben azt írta, hogy pápa köszönő levelet intézett *Ferenc Ferdinánd* főherceghez, amiért a katolikus iskola-egyesület védőségét elfogadta. Mint azonban egy római távirat jelenti, vatikáni körökben ezt a hirt *valótlannak* bélyegzik. Sem a pápa, sem államtitkárja, sem bármelyik vatikáni személyiség nem irt olyas levelet. Tény azonban, hogy a kuria szerfölött meg van elégedve a főherceg tetteivel és a Rómától való elszakadás mozgalmáról, tett legutóbbi nyilatkozataival, annyival inkább, mert biztosan véli tudni, hogy az állam legfelsőbb tényezői mindenben egyetértenek a főherceggel. A bécsi nuncius azt az utasítást kapta, hogy kiáltozóan alkalommal fejezze ki bizalmas formában a pápa halás érzelmeit a főherceg felé nem érthető, bátor és valóban katolikus tetteért.

— **Szt.-János ünnepély a Maroson.** A vizek védszentje *Nepomuk János*-nak előestélyén, május hó 15-én 50 év óta rendeznek már a zsigmondházi és ujaradi molnárok az aradi polgárság közreműködésével kivilágítással egybekapcsolt, ugynevezett Szt.-János eresztést. A mint a köztudatban él, a legelső ily nemű ünnepélyt *Herold* Ferencz zsigmondházi és *Wagner* József ujaradi polgárok rendezték s most az 50 éves jubileum minél fényesebb rendezésében *Meisztróvits* János és *Welich* Ferencz aradi polgárok

valamint az ujaradi és zsigmondházi molnárok buzgólkodnak. Az ünnepély a Szel-utcánál fog kezdődni, ahonnan két nagy lámpionnal kivilágított hajó indul a Szt.-János-szoborral, a waggongyári zenekarral és a vendégekkel. Utközben tűzijáték fogja a nézőket gyönyörködtetni. A közbiztonságra és rendre a parton polgári rendőrség fog felügyelni, míg a part mellett csolnakosok ereszkednek alá. Az ünnepély a zsigmondházi „Geichenberg“-vendéglőnél végződik, ahol társas mulatságot rendeznek.

— **Uj törvényszéki elnök.** A király *Kardos* Kálmán dr. szegedi ítélőtáblai elnöki titkárt az egri törvényszék elnökévé nevezte ki.

— **A románok és a választás.** Krassószőrénymegye törvényhatósági bizottsága *Pogány* Károly főispán elnöksége mellett közgyűlést tartott, melyen a románok ingerülten támadták a megyei közigazgatást. *Brediceanu* Kornél, a románok vezérémbere, előbb arra utalt, hogy a románok gyülekezési jogát elkozzozzák. Kérde a főispánt, hogy tette-e a miniszternek jelentést a románoknak efeletti panaszukról? Kérde továbbá, hogy van-e kilátás arra, hogy a választások tiszták lesznek? A főispán azt válaszolta, hogy hozzá kérdések nem intézhetők, a panaszról különben a minisztert a közgyűlési jegyzőkönyv kapcsán értesítették. Arról biztosítja a felszólalót, hogy választások ugy a megyében, mint az egész országban törvényesen fognak lefolyni.

— **Arad-Bécsnek.** Megirtuk, hogy a bécsi magyar dalkör kérvényt intézett *Arad* város tanácsához, melyben a kör céljaira fordítandó segílyt kér. A mai tanácsülésen 20 korona segílyt szavaztak meg a dalkörnek.

— **Az élelmes végrendelező.** Egy közel vidéki városban történt ez eset. Az közjegyzőhöz beállított egy idős uriember.

— Végrendelezni akarok, — szólt.

A végrendeletet annak rendje és módja szerint meg is csinálták és tanukkal láttamoztatták. Az uriember körülbelül százezer forintnyi vagyronról gondoskodott az okiratban, megjegyezve azt is, hogy a pénz miféle értékpapirokban van elhelyezve. Nehány hónap mulva ugyane város takarékpénztáránál ugyanez az uriember beadott értékesítés végett egy tizezer forintról szóló váltót.

— Ezt nem lehet eszkomptálni, — mondogatták az igazgatósági ülésen. — Hisz ennek az embernek nincs egy krajcárja sem. Hogy lehessen ennek kölcsönözni?

De megszóalt most a közjegyző, ki ennél a takarékpénztárnál történetesen igazgatósági tisztséget viselt:

— Uraim, bátran megszavazhatjuk ezt az összeget. Közjegyzői állással össze nem férő indikreációt követek el ugyan, de bizom az önök titoktartásában. Ez az uriember annak rendje és módja szerint százezer forintnyi vagyronról végrendelezett az én irodámban.

Ez hatott. Az igazgatóság megszavazta a kölcsönt. Am a kamattörlesztésre hiába vártak, e helyett egy nap csak jött a végrendelező uriember halálhíre. Nosza, sietett a takarékpénztár, hogy a hagyatékon biztosítsa a maga követelését. Felbontották a végrendeletet és keresték az ott felsorolt értékpapirokat. A nyomukat se találták. Az élelmes végrendelezőnek százezer forintja a — holdban volt, s a végrendeletet csak azért csinálta, hogy ezzel a furfanggal jusson hozzá a tizezer forinthez.

— **Templomszentelési ünnepély.** Vasárnap f. hó 19-én az ujonnan épült főnlaki gör. kel. szerb templomot *Dochen* Izsák bezdini archimandita fényes püpi segédlet mellett fogja felszentelni. Ezen ünnepélyre az aradi szerb énekkar is átrándul és közreműködik a felszentelésen. Az aradi és környékbeli szerbek körében nagy az érdeklődés. Számos család fog átrándulni Főnlakra a felszentelésre s az azt követő mulatságra.

— **Eljegyzések.** *Gelléri* Samu dr. bruckenauai körorvos eljegyezte *Schwimmer* Haiman temesvári előkelő polgár leányát, *Józsa* kisasszonyt. *Gyöngyösy* Béla nagyhalmágyi pénzügyőri szemlész eljegyezte *Lannert* Mátvás lippai iparos leányát, *Róza* kisasszonyt.

— **Istenítélet.** Váini akart a feleségétől *Gyenge* Sándor dobozi lakos, mert a rövid együttélés tartama alatt nem értették meg egymást. Be is adta a kir. törvényszéknél keresetét és kérte a házasság felbontását, a törvényszék azonban, mert a válasra elég törvényes ok nem volt, a házasságot nem bontotta fel. *Szardán* kézbesítették volna az ítéletet *Gyenge* feleségének, *Erdős* Zsófiának, mielőtt azonban elolvasta volna az ítéletet, hirtelen összeesett és meghalt.

— **A makói kiállítás.** Az aradi ipartestület elnöksége figyelmezteti a Makón kiállítani szándékozókot, hogy f. hó 15-éig a jelentkezési ívet az ipartestület titkári hivatalában beszovaltatni sziveskedjenek, mert a később érkező bejelentések figyelembe vehetők nem lesznek.

— **Halálozás.** *Kárpáty* József az aradi állami tanítóképezde III-ad osztályu tanulója, május 11-én, reggel 9 óraker, 3 heti betegség után, életének 19-ik évében elhunyt. Temetése 12-én déltán 4 óraker lesz nagybátyja *Drummer* Ferenc Kapa-utcai házából.

— **A ki önmagát sorsolja ki.** Egy new-yorki orvos-tudor, így mondja egy távirati jelentés, tízdolláros sorsjegyeket bocsátott ki hölgyek számára. Minden rendü, rangu és koru nő vehet a sorsjegyből, csak éppen nyomorék testü nem. A sorsjátéknak fő- és egyetlen nyeresége a doktor ur a maga személyében. A doktor ur kötelezi magát, hogy azt a nőt, kinek száma nyer, elveszi hites feleségül. — Reméli hogy elad vagy két-három-ezer sorsjegyet, ebből elvégre elég szép összeg telnek ki kozományképpen. Mert hiszen neki ez a fő. New-Yorkban pedig az összes szakácsnők eltökélték magukban, hogy doktorné asszony lesz belőlük. Nekik meg viszont viszont ez a fő s olcsóbban, mint tíz dollárért, igazán nem juthatnának hozzá.

— **Hadkötelesek toloncuton.** Érdekes rendelet adott ki a minap a belügyminiszter. Az illetőségi helyüktől távollevő hadköteleseket, akik a sorozáson meg nem jelentek, hatósági megkeresésre eddig illetőségi helyükre toloncutolták. A miniszter most eirendelte, hogy az ilyen hadköteleseket nem kell az illetőségi helyükre toloncolni, hanem egyszerűen a legközelebbi sorozó bizottság elé kell őket állítani.

— **Barnumék Nagyváradon.** A Barnum-cirkusz pénteken *Nagyváradon* játszott. Délután is, este is tömve voltak a sátorok. Este igen kellemetlenül érintette a publikumot *Barnumék* lázas készülődése az utra. Még az előadás javában tartott s a ponyvát már szedték le a munkások a nézők feje fölé. Ezzel a boszorkányos gyorsaságukkal csaknem pánikot is okoztak, mert a *vászon lehullt a közönség soraiba* s a gyöngébb idegzetüeket ugyancsak megijesztette. Amint egyes csoportok végezték számaikat, bepakolták őket, s az ormótlan társzekerek egyenkint elindultak a pályaház felé, ahol 11 órára már mindent el is rendeztek a debreceni utazáshoz.

— **A török posta-botrány.** Konstantinápolyból táviratozzák: A porta ujjab jegyzéket intézett a nagykövetekhez, a melyben azt mondja, hogy az idegen postahivatalok intézményének nincs törvényes alapja, majd ismétli azt a gyanusítást, hogy az idegen postahivatalok elősegítik a csempészetet, azután utal a török posta haladására és ujra követeli az idegen postahivatalok azonnali megszüntetését. A nagykövetek ezt a jegyzéket is visszaküldték *Tevfik* basa külügyminiszternek azzal a megjegyzéssel, hogy ezt a jegyzéket sem fogadják el a benne foglalt ujjab sértő gyanusítások miatt. A postakonfliktus ügyében a nagykövetek ma értekezletet tartanak. A *Congo* francia hajó, a mely tegnap Szíriába ment, megtagadta a postaküldemények átvételét a török posta-

gazgatóságtól. A hajó különben akadálytalanul ment el. A francia nagykövetség utasította a két francia állomáshajót, hogy minden eshetőségre készen legyenek. Hir szerint a *Cezarevic* orosz hajó, a mely holnap Szíriába megy, fölveszi a török postaigazgatóság postaküldeményeit. Az idegen postahivatalok számára 72 postaküldemény érkezett Európából; ezeket a bolgár-török határon bolgár postaközlegek visszatartották és átadták az osztrák-magyar posta egyik hivatalnokának, de a mint török területre hozták a postaküldeményeket, a török vámhatóságok lepecsételték őket. Az Európába szánt küldeményeket az idegen postahivatalok naponként külön futárokkal továbbítják.

— **Szerencsétlenség egy automobil versenyen.** A milonoi „Corriere della Sera” kezdeményezésére Olaszországban nagy automobil verseny folyt le a napokban. Az utirány a következő volt: Turin, Genua, Spieria, Grosseto, Civitavecchia, Róma, Terni, Perugia, Gubbio, Rimi, Bologna, Velence, Padua, Verona, Brescia, Milano. Összesen 1650. kilométer hosszú út. Hatvan automobil indult el, de csak a fele érkezett meg, a többi utközben felmondta a szolgálatot. Rómában a versenyzőket nagy ünnepélyességgel fogadták, a melyen még a király is megjelent. A versenynek azonban volt egy sajnálatos balesete is. *Tonietti* versenyző Farara falu előtt elgázolt egy leányt, oly szerencsétlenül, hogy az szörnyen halt. A leány kezében egy csecsemő volt s ennek csodálatosképp nem történt semmi baja. *Tonietti* azt állítja, hogy a fék felmondta a szolgálatot s ez okozta a szerencsétlenséget. A leány szüleinek 1000. lírát adott azonnal, a falu szegényei között való kiosztásra pedig 500. lírát. *Tonietti* letartóztaták barátai jóállása mellett rövidesen szabadlábra helyezték.

— **A Bismarck-szobor leleplezése.** A berlini Bismarck-szobrot — mint onnan táviratozzák — június hó 3-án leleplezik le. A szobor egyik oldalán nagy bronz-betűkkel ez van írva „Az első birodalmi kancellárnak a német nép. A másik oldalon csak e szó „Bismarck.” A szobor költségei 1.200.000 márkát tesznek ki.

— **Tilos a szivar válogatás.** Ugy haljuk, hogy a pénzügyminiszter oly értelmű rendeletet adott ki, hogy ezentúl a szivar elárúsítónak kell a vevő számára a kívánt mennyiséget kiszolgáltatni. E szerint a jövőben nem turkálhatunk majd egy telt doboz szivar között, végeiket nem ropogtathatjuk, hogy az izlésünknek megfelelőket kiválogassuk. Ezen intézkedésnek oka egészségi tekintetek.

— **A portás boszúja.** Párisban nagyon kellemetlen dolog a portást megharagítani, mert ezek veszik a lakók leveleit a portástól s ha megharagszik a lakóra, igen könnyen állhat boszút rajta. Így történt ez *Gérard Jeanne* varrónővel is, aki havonta egy előkelő olasz urtól apanázst kapott. — A portás szerelmes volt a varrónőbe, de miután ez nem akarta meghallgatni, boszúból levelet írt az olasznak a leány nevében. A levélben kijelentette, hogy az apanázásra nincs többet szüksége, mert talált már mást. Az olasz örömmel vette a levelet tudomásul. Midőn a leány megtudta a portás boszúját, feljelentette, de a bíróság felmentette a boszúállót.

— **Lipót Salvator légi utazása.** Miletinből írják, hogy *Lipót Salvator* főherceg délután egy órakeresztelt a földre „Meteor” nevű léggömbjével. A főherceg reggel 7 órakeresztelt fel Bécsben. Kisérétében voltak: *Panesch* Ottomár, *Krall* Emanuel tábornok vezérkari tisztek és *Hinterstoiszer* kapitány. A hat órai utazás alatt 360 kilométernyi légi utat tettek meg a lég-hajósok.

— **Kétszáznyolcvanhat pincér és egy vendég.** A buffaloi pánamerikai kiállításon az egyik óriási szállodában a drága árak miatt nem mernek az idegenek beszállni. Vasárnap is csak egy vendég volt a szállodának és 286 pincér

szomoruan állta körül az óriási teremben egyedül étkező vendéget.

— **Kossák József** csász. és kir. udvari fényképész Templom utca 2. szám. Felvételeket eszközöl minden időben saját műtermében és házon kívül.

— **Utazási és egyéb cikkek** beszerzésére legelőnyösebben ajánlhatjuk *Porter* Vilmos koronás áruházában Aradon, az Andrássy-téren, a Központi szálloda épületében. Az ott kapható zóna bőröndök és utitáskákon kívül különös figyelmet érdemel a rendkívül gazdagon felszerelt hóráru raktár pénz, névjegy, levél, dohány és szivartárcák toalett és piperecikkek — mint feltétlen szükséges utitárgyak — pazar választékban és a mi a fő — rendkívül olcsón kaphatók.

— **Katonazene.** Holnap, vasárnap a délutáni órákban a 33-ik gyalog ezred zenekara, a karmester személyes vezetése mellett, a Baross-kioszkban nagy hangversenyt rendez.

— **Egyedüli biztos gyógyszer** a csusz és köszvénynek a híres Zoltán-féle kenőcs, mely már néhány napi használat után a legmakacsabb csusz- és köszvényes bántalmakat is meggyógyítja. Uvegje 2 kor. az egyedüli készítőnél Zoltán Béla gyógyszer-tárában, Budapesten, V. Sétátér u.

— **Nagyvárosi kép.** Dél van. Az utcák igen élénkek és a takarosán öltözött kis leányka alig képes magának utat törni a hullámzó emberáradatban. A fiatal teremtes halovány, hosszukás arca elárulja a nélkülözést, de egyuttal szive nagy bánatát is. Vajjon érzi-e, hogy az, akit egykor szeretett és akit szive teljes melegével szeret még most is, nyomon követi? Lehangelve mérsékli lépteit a követő férfi. Az utóbbi hónapok eseményei jelennek meg a férfi lelki világában és hideg borzadály futja át egész valóját. De mindhiába, hisz nem szabad imádoztját feleséggől vennie. Két koldus, hogy kerülje ki a biztos nyomort! Most az Erzsébet-körútra fordult a leányka. Az 54. számú ház előtt Török A. és Tsa. bankháza kirakataiban levő sorsolási jegyzéket nézi a leány. De ah mi történik? Szívéhez kap, ingadozik, egy hangos sikolyt hallat és majdnem hanyatt esik, ha hű kísérője el nem fogja. Az ájuldozó nőt beviszi Török üzletébe. Itt nemsokára magához tér a leányka, mepillantja imádoztját és örömkialtással a férfi nyakába borul és csak annyit tudott mondani: „Oh Károly, most már házasodhatunk, mert meg nyertem a főnyereményt.” Es így is történt. A pénz Török A., és Tsa. bankháza, mely előzőekénységéről ismeretes, azonnal kifizette és hálattal szívvvel köszöntve a bankházat, boldogan hagyta el a fiatal pár a szerencse tanyáját.

— **Jótekonyság.** *Pohl* Odón ur néhai Kintzig Ferenc ravatalára szánt kuszoru megváltása címén az aradi szegénytanulókat segélyező egyesületnek tíz koronát volt szives adni, mely adományért köszönetet mond: özv. *Hauser* Karolyné, egyes. elnök. — A siketnéma-iskola részére a következő adományok folytak be a polgármesteri hivatalba: Vancsó Gyula urtól a radnai körlet orsz. képviselőjétől 10 kor., Reich Ignác urtól 4 kor. 16 fillér és Szemlak község előjáróságától 7 kor. Mindezekért a nemeslelkű adományokért ezen a helyen is köszönetet fejezi ki *Salac* Gyula kir. tan. polgármester, a felügyelő-bizottság elnöke.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy *Révész* Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

— **Budapest főváros elsőrangú szállodája** az *Angol királynő szálló* (Deák Ferenc-utca 1) melyet különös figyelmébe ajánlunk a fővárosba utazó közönségnek. A szálló tulajdonosa: *Palkovics* Ede — mint értesülünk — jutányos árkedvezményben részesíti vendégeit.

— **Fertőző betegségek ellen.** melyek leginkább az egészségtelen ivóvíz által terjesztetnek, biztos óvszer a tiszta, egészséges ásványvíz. Felhívjuk tehát szives olvasóink figyelmét a „Kristály” Szt.-Lukács fürdői hegyiforrás hirdetésére.

— **Különös kedvezményt** nyújt oly osztály-sorsjegyvásárlóknak, kiknek sorsjegyei ki nem huzatnak, az ország legnagyobb osztálysorsjegyelárusító helye: a Nemzeti pénzváltó-részvénytársaság Budapesten. Prospektust a nevezett intézet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

— **A „Durator”** ismert kiváló készítmény, feltalálójának a cipőtalp tartóssá tételére 20881 szám alatt a szabadalmat megadták. Ez a tény

is bizonyítja, hogy a *Durator* hasznos, célszerű készítmény és különösen takarékos embereknek nagyon ajánlható.

— **x — Oly szép lesz, mintha új volna** minden fémtárgy arany, ezüst, nikkell, réz, amelyet a „Globus Putz-Extract”-tal tisztítanak. E kitűnő szert nyolc év óta *Fritz Schultz* jun, lipcsei cég gyártja. Naponta körülbelül 200.000 dobozt szállítanak a világ minden részébe. A párisi kiállításon arany éremmel tüntették ki a gyárosokat. A gyár jelenleg részvénytársasaggá alakult 5-1 millió alaptőkével. A vételnél vigyázni kell a védjegyre. „Globus Putz Extract” minden fűszerkereskedésben és drogueriában kapható 10, 16 és 30 filléres dobozokban. A védjegy egy globus vörös szalaggal.

Színházi apróságok.

— A „Magyar Szinpad”-ból. —

Budapest, május 11.

Minden meg van bocsátva!

Aminthogy van a történelemben linci béke, a politikában ischliklauzula, úgy lesz ezentúl a színház-történelemben tahi-i távirat is. Ezennel becikkelyezük a történelmi nevezetességű táviratot a színházi krónikába, mint egy udvarias, engedékeny és lovas színházigazgató ötletességének örök példáját.

A távirat története ott kezdődik, hogy *Fedák* Sári kibetegedett a Népszínház műsorából. A műsorváltozás réme vészjóslóan lebegett a Népszínház igazgatósági irodái fölött. Az igazgató értekezett a titkárral, a titkár a rendezővel, a rendező ismét az igazgatóval.

— Mi tévők legyünk?

Próbálták így, próbálták úgy, sehogysem volt jó. Elvégre, ha az egyik primadonna Tahiban üdül, élvezvén szabadságideje napjait, a másik orvosi bizonyítványt küld, a harmadik három estén át egymásután játszik: nem könnyű dolog, amugy hevenyében, összeállítani egy olyan heti műsort, mely a közönséget is, a színházi pénztárt is megnyugtassa.

A műsorváltozás e súlyos órai alatt pompás ideája támadt *Porzolt* Kálmán igazgatónak. Gyorsan és merészen határozott. Tegnap az esti órákban leült íróasztalához, megfogalmazott egy táviratot, a beavatottak szerint ezen munkáját mosolyogva végezte, és elkülte *Küry* Klárának Tahiba. Szólt pediglen a távirat, a maga formájában, következőképen:

Küry Klára.

Tahi.

Klári! Gyere haza, minden meg van bocsátva! Szivszorongva vár kesergő apád

Kálmán.

Ez az ugynevezett tahi-i távirat. Válasz rá ezideig, mikor e sorokat papírra vetjük, nem érkezett. De hát mit is felelhet erre egy jól nevelt derék primadonna? Vasutrá ül, siet direktora hívásának eleget tenni és megmenti a repertoirt!

Blaháné a jelenés előtt.

A nemzet csalogánya, a kinek valósággal daldallal teljes volt a Nemzeti színházba való bevonulása, a többi közt ezeket írta *Szomaházy* István „A Színház” című legközelebb megjelenő könyvébe: Önök tudják, hogy még most is láz fog el, ha a szinpadra lépek, hát azt kívánják tőlem, hogy arról írjak, mit érzek a kulisszák mögött.

Édes Istenem, azt a mit a menyasszony érez, a mikor az oltár elé lép: fél és remél, remeg és örül egyszerre, a mig aztán mégis csak az ereje győzedelmeskedik a gyöngeségén és megérzi, hogy boldog lesz. Hát így vagyok én is. Nekem is azt sugja az én szívem — ha erősen dobog olykor is — ne félj, a közönség jó, meg aztán jó az Isten is, megsegít. Azért mégis magamra vetem háromszor a keresztet s elmondom magamban félhangosan:

— Oh Uram Istenem segíts meg!

E nélkül megmukkanni sem tudnék, úgy érzem, mint ahogy akkor ez segített rajtam, mikor először léptem a szinpadra fel.

A mecenás színésznője.

Csinos és érdekes kis pletykát terjesztettek az utóbbi napok délelőttjein a Nemzeti színház rovására a szomszédos Pannónia kávéházban, a hol próbaközben egy-egy pohárka cognac mellett tereferélnek az amorozők, komikusok és drámai apák.

Egy ifju szép művésznőről szól ezuttal az ének, a kit néhány esztendővel az előtt a sajtó feljajdulása és határozott tiltakozása ellenére szerződtettek a Nemzeti színházhoz.

Akkoriban minden veréb csiripelte, hogy az ifju színésznőt csupán egy befolyásos, méltóságos ur kedvéért és befolyására szerződtették és eppenséggel nem azért, mert a művésznő talentuma égett és Nemzeti színházat kért. Ezt az ifju színésznőt a mult hetekben a vezetőség szigora indezre tette. A mi annyit jelent, hogy a szerződést nem fogják megújítani. Uj a regime, ujak az intenciók, uj erőnek kell helyet csinálni. Egyszóval a mecenás színésznőjének menni kellett.

A fiatal szép színésznő nem az igazgatósághoz fordult bajával, hanem a méltóságos barátjához.

— El akarnak bocsátani a Nemzeti színház kötelékéből, — panaszkolt sirva. — Maga protegált be a színházhoz, most igyekezzen, hogy ott megis maradhassak.

A mecenás megnyugtatta az ifju színésznőt és rövid gondolkodás után követet küldött a Nemzeti színház igazgatójához. Es szólt a követ eképpen:

— Önök elakarják bocsátani a színházról a kisasszonyt? Azt mondják, nincs rá szükség és nem bírja a színház budgetje a felesleges kiadásokat. Nos, a méltóságos ur kötelezi arra magát, hogy ezentul fedezze a művésznő évi fizetését a sajátjából. Minden évben pontosan átszolgáltatja a színház pénztárába a művésznő szerződésében kikötött gázsit. Ezenkívül pedig a méltóságos ur egyéb szolgálatait is kézséggel felajánlja.

A mecenás színésznője az érdekes és különös ajánlat dacára már rövid ideig lesz tagja a Nemzeti színháznak.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A vasut sikkasztói. A mult év márczius havában nagy feltűnést keltett Szönyi Rikárdnak, a Kassa-oderbergi vasut főtisztviselőjének a letartóztatása, a kit az a vád terhelt, hogy ezrekre menő sikkasztásokat követett el, kollégájával Berkes Lajossal. A két tisztviselő fuvarleveleket nyújtatott be szállítási díjtöbbletek visszatérítése végett. A díj összegeket aztán meghamisították és az ily módon támadt különbözeteket zsebre vágták. Amikor manipulációjuk kiderült, mindketten töredelmes vallomást tettek s egyenkint huszezer korona biztosítékot adtak az igazgatóságnak. Berkes az ügynek további fejleményét nem várta be, Amertkába szökött. Ellenben Szönyit letartóztatták s az ügyesség 176 rendbeli magánokirathamisításért emelt vádat ellene a törvényszéknél, amely el is ítélte négy évi fegyházra, s elmarasztalta a kártérítésben. A kir. ítélő tábla ma foglalkozott ezzel az ügygyel Devich László elnökle mellett. Dr. Keszits Antal védő beszédében azt vitatta, hogy Szönyi áldozata a megszökött Berkesnek. A tábla hosszas tanácskozás után helyben hagyta a törvényszék ítéletét. Védő enyhítésért, Böhm Alajos ügyész pedig sulyosbításért felebbezést jelentett be.

§ Timon Akos sajtópöre. A budapesti büntető törvényszék mára tüzte Timon Akos s feleségének sajtópanassza ügyében a főtárgyalást Agai Adolf dr. Borsszem Jankó felelős szerkesztője volt a vádlott a Borsszem Jankó m. é. október hó 28 án megjelent számában közzétett cikk miatt, rágalmozás vétségével vádolva. A tárgyaláson Iványi Leo elnökölt Timon Akos egyetemi tanárt s feleségét mint panaszosokat Nagy Dezső képviselte. Agai dr. védője Molnár Jenő dr. Eötvös Károly helyettese volt. Agai

Adolf dr. betegsége miatt nem jelent meg a tárgyaláson. Betegségét védője be is jelentette az elnöknek. Mivel azonban orvosi bizonyítványt nem küldött be, a törvényszék kiküldötte Mú-mich Károly törvényszéki orvost, hogy vizsgálja meg Agai dr. egészségi állapotát. A törvényszéki orvos a vizsgálat után azt tanácsolta, Ágainak, hogy maradjon az ágyban, s ne jelenjen meg a tárgyaláson. Agai azonban, nehogy távoimaradása a tárgyalásról félremagyarázásokra adhasson alkalmat, botra támaszkodva, hozzá tartózóink támogatása mellett nagy nehezen mégis megjelent a tárgyaláson.

Zitvay elnök ezután a vádlott és hozzátartozóinak távollétében, meghallgatva a törvényszéki orvos vizsgálatának eredményét, melyszerint Agai dr. egészségi állapot jelenleg kizárja a tárgyalás megtartását. Zsitvay elnök ezután 3 havi nyilvántartásba helyezés mellett a mai tárgyalást elnapolták.

NAPIREND.

Május 12. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Pongrác — Protestáns naptár: Pongrác. — Görög-keleti naptár (április 29.): Jázon. — A nap kél 4 óra 11 perckor, nyugszik 7 óra 9 perckor. — A hold kél 0 óra 48 perckor, nyugszik délután.

Május 13. Hétfő. Róm. kath. naptár: Szervác — Protestáns naptár: Szervác. — Görög-keleti naptár (április 30.): Jakab apostol. — A nap kél 4 óra 10 perckor, nyugszik 7 óra 10 perckor. — A hold kél 1 óra 18 perckor, nyugszik 1 óra 19 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 761.6 milliméter, délután 2 órakor 761.5 milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 16.4, délután 2 órakor C° + 21.2. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DN. 5, délután 2 órakor DK. 6. — Felhőzet reggel 7 órakor félderült, délután 2 órakor borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában 0 mm.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Szeles, délen csapadék, hősülyedés. Szabadságsarok emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 órától délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11 1/2—12 1/2 óráig. Helyiség: Erekléy-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Május 12. A radnai kaszinó-egylet táncestélye. — Az aradi jövedv asztaltársaság majálisa (Csálai erdő.) — Az aradi ipartestületi betegsegélyző pénztár közgyűlése délelőtt 9 1/2 órakor. — Az aradi kaszinó-egylet közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Május 13. Az aradi pinhérek asztaltársaságának értekezlete délután 3 1/2 órakor (Gömör-vendéglő.)

Május 18. Körorvosválasztás M.-Szlatinán. Május 19. A magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylet aradi fiókjának majálisa (Csálai erdő.) — A waggongyári munkások dalkörének hangversenyével egybekötött táncestélye (Városliget.) — Az aradi királyi főgymnasium, állami főreáliskola és Állami tanítóképző-intézet tanuló ifjúságának tornaversenye délután 4 órakor (Lyceum előtti játszótér.)

Május 26. Az aradi és csanádi egyesült vasutak közgyűlése délelőtt 11 órakor. — Az arad-hegyvidéki trista-egyesület kirándulása az Al-Dunára, Oravicára és Herkulesfürdőre. — Az aradi munkás dalegylet majálisa (Csálai erdő.)

Május 29. Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

KOZGAZDASAG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 11.

Délitőzsde. A buzakinálát kielégítő, a vételkedv gyöngye. Lanyha irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba, 2 1/2 fillérig olcsóbb áron. Egyéb gabonaművek bágyadtak. Időjárás szép.

Zárul 12 órakor:

Buza májusra	7.57— 7.58
Buza októberre	7.67— 7.68
Rozs októberre	6.78— 6.79
Zab októberre	5.75— 5.76
Tengeri májusra	5.33— 5.34
Tengeri júliusra	5.39— 5.40
Repcze augusztusra	13.40—13.50

Zárul 5 órakor:

Buza májusra	7.55— 7.56
Buza októberre	7.65— 7.66
Rozs októberre	6.76— 6.77
Zab októberre	5.73— 5.74
Tengeri májusra	5.32— 5.33
Tengeri júliusra	5.39— 5.40
Repcze augusztusra	13.30—13.40

Szeszüzlet.

— Május 11. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter a/o, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárlított moslék: 12.80—13— korona mázsanként.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 11. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli sulyban 80 — 82 fillérig. Öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig. Fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban 90 — 92 fillérig. Fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 88 — 90 fillérig. Fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 86 — 88 fillérig.

Magyar szedett: Nehéz páronként 280 kilogrammon feüli sulyban — fillérig. Közép páronként 240—280 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Romániai: Nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Közép páronként 250—320 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig. Romániai eredeti (Stachl) Nehéz páronként 240 kilogrammon felüli sulyban — fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 280 kilogrammon felüli sulyban 86 — 88 fillérig. Közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 84 — 86 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 80 — 84 fillérig.

Sertéslelészám. Május 8. napján volt készlet 54,862 darab, május 9. napján felhajtattott 256 darab, május 9. napján elszállítottott 670 darab, május 10. napján maradt készletben 54,448 darab. Uzlet: Igen lanyha.

REGENY-CSARNOK.

Dawison bankja.

— Bűnügyi regény. —

Irta: Trowmann József.

Fordította: Hevessi Jenő.

[6]

(Folytatás.)

HATODIK LEJEZET.

Rimler Sebestyén, az ismert detektiv, már többször kitüntette ugyan magát, de most különösen kiakart tenni magáért.

Azt nevetségesnek tartotta, hogy főnöke, a kapitány olybizonyossággal süttötte reá Holmesre, hogy ő a bűnös. Maga más föltevésekből indult ki.

Ő ártatlannak tartotta az eltűnt könyvelőt. Hiszen a meggyilkolt leánya is olyan szilárd meggyőződéssel s oly kezzelfoghatóan bizonyította a fiatal ember ártatlanságát, de még másik körülmény is föltűnt neki, ami a többiek figyelmét kikerülte!

Irma határozottan követelte s szinte könyörögve kérte, hogy becsületben megöszült atyja emlékét tiszteletben tartsák. Ebből Rimler azt sejtette, hogy a leány fél az ellenkező nézet bebizonyításától.

Alig távoztak el a rémes esemény színhelyéről, elvált lársaitól.

Befordult egy mellék utcába és ismét a büntett színhelyére sietett. Bement a kis udvarba, mely a bankár házat a szomszédos épülettel összekötötte, hogy ott szemlét tartson.

Ebben a kis udvarban ritkán jártak, mert csak arra volt szánva, hogy levegővel s világgossággal lássa el az odanyiló ablakokat.

A titkos rendőr az ablak alatt, melyet megvilágított a nála levő tolvajlámpával, a nedves agyagos földben friss lábnyomokat észlelt.

A talpak helyén két sor apró szegnyomok látszóttak. A fal mellett, közvetlenül az ablak alatt, horzsolásokat talált, melyek valószínűleg attól származtak, hogy valaki, aki a mászásban nem volt valami ügyes, kezeivel belefogódzott az ablakpárkányba és azután lábait erősen a falhoz szoritva, fölfelé jutott.

Rimler egyszerűben csinálta a dolgot.

Hirtelen megragadta az ablakpárkányt és egy erős lendítéssel fönntermett, ahol fölfedezte hogy az ablak redőit alulról feszítő vassal feltörték és így hatoltak be az irod. helyiségeibe.

A detektiv rögtön másolatott készitet nedves papírral a lábnyomokról, amely ugyan nem volt tökéletes, de azért megfelel a célnak.

A délelőtt folyamán a vizsgálóbíró megtartotta a halottszemlét.

Miután az előirt formásokat elintézték s az esküdtek letették a szokásos esküt, a vizsgálóbíró megkezdte a tárgyalást.

Az orvos megvizsgálta a sebet. A kutaszal kivette a halott sebéből a golyót. Véleménye ez volt:

— Palmert közvetlen közelből érte a golyó, mely a halántékon keresztül a fejébe hatott. Ez okozta halálát.

— Mikor érthette a lövés?

— Esetleg a gyilkossal való küzdése közben, de lehet az is, hogy a rabló észrevette, hogy Palmer fölfedezte a lopást s hogy örökre elnémita, emelte reá revolverét.

— Nem lehetséges, hogy esetleg öngyilkosság esete forog fön? — kérdezte a vizsgálóbíró a rendőrtisztól, aki a nyomozást megkezdte.

— Az ki van zárva, uram Először is nincs semmi adatunk, ami ezt támogatná, másodsor pedig világos, hogy itt gyilkosság történt.

— Miből következteti ezt?

— Abból, hogy a pénztárt föltörték és a benne volt tekintélyes összeget elvitték. Tehát föltétlen bizonyossággal megállapítható, hogy itt rablógyilkosság történt.

— Mi erősíti meg ezt a véleményt oly határozottsággal?

— Az, hogy lehetetlen hogy öngyilkos ember eltávoiltsa magától a fegyvert. Már pedig mi fegyvernek anyomára se akadtunk. A gyilkos tehát magával vitte fegyverét, nehogy esetleg ez nyomára vezessen bennünket.

— Kire van gyanuja? — kérdezte a bíró.

— Egyedül Holmes Dénes könyvelőre.

A detektív szintén kizártnak tartotta, hogy Palmer önkézzel vetett véget életének; de arról hogy minő nyomokra lett az ablak alatt, mélységesen hallgatott. Maga akarta föikutatni a tettest.

Kihallgatták Dawson bankárt is, aki ugyan különösnek jellemezte Palmert, de talpig derék, becsületes embernek tartotta, akinek egyedüli kedvtelése apró műtárgyaknak: régi pénzeknek, fegyvereknek s más hasonló dolgoknak a megvásárlása volt. Anyagi viszonyai általában magánügyei tekintetében Palmer igen magába zárkózott volt, ismerősei szerint azonban jelentékeny összegű megtakarított pénze volt, amit a hátsó irodahelyiség pénzes szekrényben őrizett.

A halott mellényzsebében megtalálták a szekrény kulcsát, mire átvizsgálták a pénzeszekrényt.

A detektív, élve az engedelemmel, átvizsgálta a meggyilkolt gondosan rendezett magániratait, melyek tanúságot tettek arról, hogy Palmer aprólékos ügyeire is milyen gondott fordított. Többé-kevésbé fotos levelek közt azután Rimler egy iratot talált, melyet a vizsgálatra nézve igen fontosnak tartott. Észrevétlenül zsebébe csuszaltta.

Majd elkérte a vizsgálóbírótól a halott testében talált golyót, amit a vizsgálat érdekében szívesen átengedtek neki.

Miután kihallgatták a cég összes alkalmazottait, belépett annak a banknak az elnöke, melynél a megölt pénztáros a százezer dollárra szóló utalványt beváltotta. Ugyanekkor egy csillogó, fehérhaju, szürke, hosszú szakállu öreg ember is belépett.

Sötét szemei élesen ragyogtak s testtartásával, választékos öltözékével s egész megjelenésével azt a benyomást keltette, hogy előkelő ember. Senki sem ismerte az idegent, aki mély pillantást vetve a remegő Irmára, a legnagyobb figyelemmel kísérte a kihallgatást.

A bank elnöke a tanukihallgatás után odalépett a vizsgálóbíróhoz és valamit a fülébe sugott, mire ketten a hátsó szobába mentek, ahol rövid ideig tanácskoztak.

Aztán a vizsgálóbíró újra megjelent az első tanácssteremben, melyben a kihallgatást tartotta s fölkerítte a rendőrkapitányt — és a detektívet, hogy kövessék. Miután mind a hárman eltűntek az ajtó mögött, — a vizsgálóbíró ráfordította a zárta a kulcsot és kijelentette:

— Uraim, Tibbles urnak, a bank elnökének, — fontos, titkos közlendői vannak számunkra.

Tibbles egyet köszörült torkán, aztán megkezdte vallomását:

— Hogy megértsék uraim, mi az oka annak, hogy bankunk intézkedést tett a gyilkos kinyomozására és az elrabolt összeg visszaszerzésére, röviden meg kell magyaráznom ez intézkedések célját. Okunk volt ugyanis föltenni, hogy pénztárosunk nem becsületes ember s hogy bennünket meglop.

— Mint rendszeren történni szokott — jegezte meg a kapitány.

— Ez okból tegnapelőtt este titkon megjegeztem minden pénzt, melyet másnap ki

kellett volna adnia. Egy százhuszezer dolláros pénzesomó minden egyes bankjegyre, a hátsó lap alsó balsarkára, egy kis S betűt, nevem első betűjét irtam, de olyan kicsit, hogy nem egykönnyen vehető észre.

— Ah, az igen érdekes! — vetette közbe a detektív.

— Hasonlóképen jeleztem meg a többi pénzt is, ami a pénztárban volt, de ennek jelzése már nem tartozik a dologra. Véletlenül éppen a pénztáros mellett állottam, mikor ez Palmer Manótól az utalványt beváltotta és láttam, hogy a kifizetett bankjegyek mind az S jelzéssel voltak ellátva.

— És a többi huszezer?

— Azt a pénztáros visszatette a pénzeszekrénybe és a pénztárzárlat után is ott találtam. Világos tehát, hogy senki más nem jutott ilyen jelű pénzhez és nem is fog jutni, mert a jelzést azokon a bankjegyeken meg fogom változtatni, mielőtt forgalomba bocsátanám azokat.

— Ez igen helyes intézkedés, uram, — jegezte meg a vizsgálóbíró.

— Azt hiszem, ez a közlemény meg fogja önknek könnyíteni a gyilkos fölfedezését, — végezte be az elnök.

— Részemről rendkívül nagy jelentőségűnek tartom a közölteket! — mondta a rendőrkapitány.

E közben az idegen öreg ur, aki közvetlenül azután, hogy a vizsgálóbíró a hátsó szobába bement, — folyton ott állott az ajtónál, melyen át szakgatottan bár, de egyes szavak kihallatszottak a bankelnök vallomásából. Neki az elegendő volt. — Megértette miről van szó.

Mikor hátrafordult, látta, hogy Godard Tamás, a bank szolgálója, közvetlenül mellette áll, s az arckifejezéséből kiolvasta, hogy ő is hallotta, amit benn Tibbles beszélt a bankjegyek jelzéséről.

Az idegen villogó szemei egy pillanatra a bankszolgára arcára szegződtek és régi, komor emlékek támadtak föl lelkében, mire szótlanul eltávozott.

Godard, aki úgy látszik, nem vette észre, hogy őt az idegen megfigyelte és föl is ismerte, mikor néhány perc múlva a vizsgálóbíró visszajött a terembe, szinte eltávozott a teremből.

(Folytatása következik.)

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinig délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáiig este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesig szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

IDEGENEK ARADON.

— Május 11. —

Központi Szálloda. Bauer Ernő intéző Borosbes. — Wolfram János hivatalnok Diószeg. — Freund Samu utazó Budapest. — Littman Mór kereskedő Orosháza. — Kohn Miksa magánzó Orosháza. — Haraszkievics Imre utazó Budapest. — Pavra Miklós utazó Budapest. — Schreiber Sigfried utazó Bécs. — Felgenhauer József utazó Bécs. — Diamantstein Lajos utazó Prossnitz. — Deutsch Mór utazó Prossnitz. — Fradnik József bányász Kristyór. — Kautsev Ferenc utazó Budapest.

Egyes könyveket és teljes könyvtárakat

valamint bármily évfolyam

folyóiratot

jó árban vesz:

INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedése és antiquariuma 245

Aradon, a Templom- és Kazinczy-utcák sarkán.

Aradi nyári szinkör.

Vasárnap, 1901. évi május hó 12-én:

Délután 3 $\frac{1}{2}$ órakor, fél árákkal:

A gyimesi vadvirág.

1000 forintos pályadíjat nyert eredeti népszimű 3 felvonásban. Írta: Géczy István.

SZEMÉLYKKB:

Balánka János Szilágyi Pál.	Plébános . . . Bács Károly.
Orsze, neje . . . Bácsné.	Törpe Csura . . . Mezei Péter.
Imre, fiuk . . . Palágyi L.	Csuráné . . . Tolnainé.
Mária, leánya Mányai A.	Marci, fiuk . . . Szadai F.
Fabián Julia Kalocsa R.	Csörgő István Solyom L.
Gyurka, fia . . . Nemes S.	1. vőfély . . . Szőke S.
Rab-Prezner Czako V.	2. vőfély . . . Boda F.
Magdolna . . . Felhő Rózsi.	Nyoszolyólány Billik Emma.

Kezdete 8 és fél órakor.

Este 8 órakor, rendes árákkal:

San-Toy.

Kinai daljáték 3 felvonásban. Írták: Eduard Morton, Harry Greenbank és Adrian Rossi. Zenejét szerette: Sidney Jones. Fordították: Makay Emil és Fay J. Bela.

SZEMÉLYEK:

Sir George . . . Cakó Vilmos.	Nau, rizsárús Solyom L.
Robbie, fia . . . Arkossy V.	Jung-Si Garai Ilona.
Poppie, leánya Mányai A.	Hu-Ju Billik Emma.
Dudley Tomcsányi R.	A császár . . . Szabó L.
Jen-Ho Szadai F.	Miss Prixi . . . Hegyi K.
San-Toy Felhő Rózsi.	Angol hölgy . . . Kalocsa R.
Csu-Li Polgár S.	Fu-Hop Boda Ferenc.
Tucker Nemes S.	Vun-Lung . . . Tolnainé.

Kezdete 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Katonazene a Baross-kioszkban

Ma vasárnap,

f. évi május hó 12-én a délutáni órákban

a 33-ik gyalogezred zenekara

karmesterük személyes vezetése mellett,

válogatott műsorral

nagy hangversenyt

rendez, melyre a t. cz. közönség tisztelettel meghívatik.

Kiváló tisztelettel:

Nagy Lajos,

bérlő.

Kertmegnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy

ma vasárnap, f. évi május 12-én
diszes

kert-helyiségemet

a 33. gyalogezred teljes zenekara

közreműködésével ünnepélyesen megnyitom.

Kitűnő italok és izletes ételekről gondoskodva lesz.

Szives pártfogást kér

Kass Béla.

660

Kezdeté 7 és fél órakor. — Belépti-díj 20 kr.

Kellemetlen idő esetén a hangverseny a termekben tartatik meg.

Egy gyakornok

ki jó magyar és német folyó irással bír,

azonnali belépésre kerestetik.

Ajánlatokat „Gyakornok” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít. 691

Világhírű

orosz karaván tea-fajok.

POPOFF K. & C. testvérek,
MOSZKVA.

Több európai udvar szállítója.

Legfinomabb fajok,
eredeti csomagokban

ARAD és KÖRNYÉKÉN
csakis

VOJTEK és WEISZ

gyógyárú nagykereskedőknél kapható

ARADON.

Dr. Reisinger Ferencz

ügyvédi irodáját

ideiglenesen

Eötvös-u. 1. szám alá

(Rozsnyay házba)

692

helyezte át.

Jencs-féle Narancsvirág-Crème.

Teljesen ártalmatlan és biztos szer azeplő, pattanások, májfoltok, bőrtka (Mitesser) és más bőrfoltok ellen. Megóvja a bőrt a megrepesztéstől; megszünteti az arcz és kéz vörösségét. Kézen használva, a ránczos arczbőrt simává, üdévé teszi.

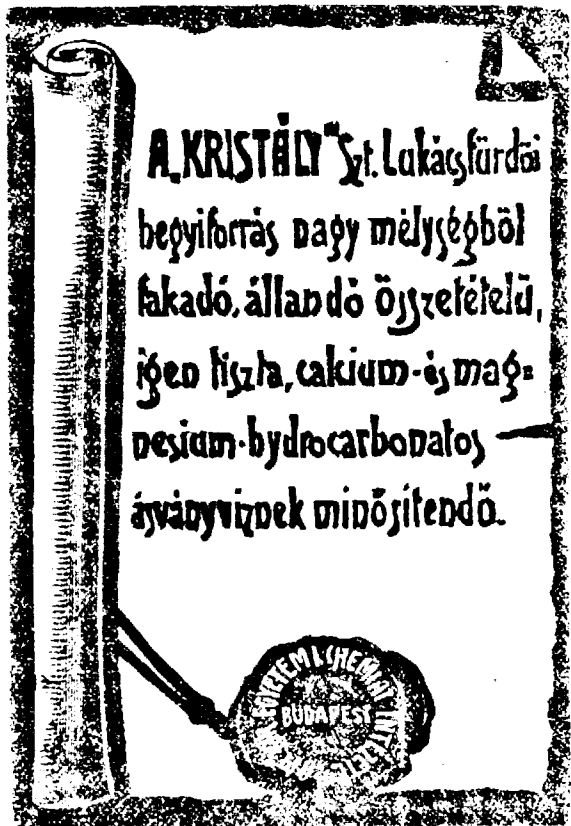
Zsíros anyagot nem tartalmazván, nem idezi elő az arczbőr fényességét. Ára 1 korona. A hozzávaló Narancsvirág Poudre doboza 1 korona. Kapható:

Jencs Vilmos

„Szt. János” gyógyszerárában
Budapest, II., Széna-tér.

Főraktár: Dr. EGGER „Nádor” gyógyszerára
Budapest, VI., Váci-körút 17.

71

A. KRISTÁLY Szt. Lukácsfürdői
beplyított nagy mélységből
fakadó, állandó összetételű,
jelen tiszt, kalcium- és magnézium-hydrocarbonatos
ásványvízpek minősítendő.

Több száz kiváló orvos által ajánlva.

A legízletesebb és legolcsóbb ásványvíz.
Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben. 5351

BERGER-féle GYÓGY-

KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb államában nagy sikerrel alkalmaztaták

mindennemű bőrkütegek

ellen, nevezetesen idült pikkely-ször, közös elődi kütegek, ugyancsak orvosság, otrar, fagydag, láb-szúrás, fej- és szakkalkorpa ellen. A Berger-féle kátrányszappan tartalmazza a fe-kátrányt 40 szent és minden egyéb, a kereskedésben, az orvosi kátrányszappanoktól lényegesen különbözik. Csak a sok évtizedes tapasztalat határozottan Berger-féle kátrányszappan megnevezése, a az orvosi tudomány és a gyógyászat körében, kitűnő bőrbetegségeknek szorral alkalmaztatik a kátrányszappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A legjobb kátrányszappan az arczbőr tisztátalanosságát elhárítására, a szemek számára, valamint a fejbetegségek ellen. Felhívhatatlan bőrtisztító, moszó és fürdőszappan mindennapi használatra szolgál.

Berger-féle glicerín-kátrányszappan

25% glicerín tartalommal és finom illattal. Ára minden fajta használati tisztítással együtt 25 kr.; dobozban 3 db 1 lit, 6 db 1 lit 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők Benzoe-szappan a bőr finomítására, borax-szappan pattanások ellen, carból-szappan a bőr simítására, hímzőszappan és mint fertőtlenítő szappan Berger-féle fenyő tűrde-szappan és fenyő-piper-szappan, Berger-féle gyermek-szappan a sebbe és kór-rezére (25 kr.) lehtály-szappan rheuma és arcvörösség ellen, azeplő szappan igen határozott. Tanús szappan láb-szúrás és hajkálk ellen. Fog-szappan közegekben, 1. sz. rudas fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illetőleg utalunk a rópiratokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan határozottan utalnak rá. Gyár és főraktár: G. Hell & Comp. Treppe-Érdőmélől kőteleme a szászvári gyártelep mellett Németországban.

Dr. Simó Károly,

szülész és nőorvos.

Lakását

május 1-től fogva

Petőfi-utca 8. szám alá (Farkas-féle ház) helyezte át. 623

Bejárat Erzsébet királyné-körutról.

Értesítés.

Tisztelettel ajánlom a nagyérdemű közönség és t. vendégeim szives figyelmébe

MÜTERMENBEN

a legnagyobb gonddal és izléssel készülő

különféle fényképeimet

mint legkedvesebb alkalmi ajándékot, u. m. platin, brom, brom-platin, albumin, matt-és fényes celloidin stb. papirokon kis képtől egész életnagyságig. Olaj, aquarell- és pastell-festményeimet.

Utólérhetlen művészies nagyításokat és a kedvességéről elősmert gyermek pillanat-fölvételeimet stb.

Üzletáthelyezés miatt mélyen leszállított árak:

1 életnagyságú nagyított mellkép 30 korona,
6 darab mignon-fénykép 4 korona,
6 darab vizit-fénykép 6 korona,

minden más nagyságnál az eddiginél sokkal előnyösebb árak.

Szives megrendeléseket mielőbb kérek.

Tisztelettel:

KLAPOK ALAJOS,
fényképész. Templom-utca, Minoritapalota. Bejárat a m. kir. posta mellett.

Olcsóbb mint bárhol!

HAZAI IPAR.

Mindenféle férfi, női és gyermek

cipők.

KÉZIMUNKA.

Kemény és puha kalapok

legujabb formákban, minden árban.

Dus választék, szolid kiszolgálás.

KUTÁNYI I.

Aradon, Vörösmarthy-utca I. szám,

a színházi söracsarnokkal szemben.

335. Telefon 335.

64

ROHITSON SAUERBRUNN
GYÓGYFÜRDŐ.

Elismert gyógyhely gyomor-, máj- és vesebetegségek, cukorbetegség, epakövek és gégehuror bántalmakban szennvedők számára.

Prospectusokkal szolgál az igazgatóság.
Déli vasútállomás: Pöitschaoh.
GYÖNYÖRÜ NYÁRI TARTOZKODÁSI HELY.

263

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Városi és megyei telefon 248.

Szakszerű baromfi-hizlalda
Aradon, Demeter-utca 109/a sz.

Van szerencsém Arad város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására hozni, hogy szakszerűen berendezett, tejkeverékkel hizlalt

baromfi hizlaldát

baromfi tenyészdével összekötve létesítettem.

A baromfiakat élve, vagy ölve, tisztítva, súly szerint a napnak bármely órájában a fogyasztó közönség kényelmére díjtalanul házhoz szállítom.

Tekintettel azon körülményre, hogy nagyrészt saját tenyészdémben termelt baromfiakat hozom forgalomba, úgy az állatok egészségeért szavatosságot vállalok. Ezt annál inkább tehetem, mert telepem az erre hivatott törvényes orvosi ellenőrzés alatt áll.

Célom, hogy mérsékelt áraim és pontos kiszolgálás által a fogyasztó közönséget minden tekintetben kielégítek. 58

Amidőn még kérem a nagyérdemű vevő közönség szives jóindulatu pártfogását, vagyok

kiváló tisztelettel

Müller József.

Lakás: Kápolna-utca 28. szám.

Rendeléseket elfogad az előnyösen ismert Lázár Gyula fűszerkereskedő cég.

Naponta friss faj-tojás.

MEGYEI ÉS VÁROSI TELEFON 248. SZÁM.

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tormános teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle

szabadalmazott

önműködő

úgy hordozható, mint kocsira szerelt

„SYPHONIA“

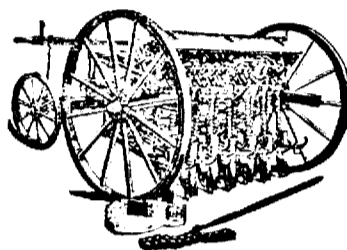
fecskendők, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivattyúzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik. Ezen fecskendőknek már sok ezerre menő példánya van alkalmazásban és számos elismerő bizonyítvány gazolja ezeknek elvitázhatlan kiválóságát minden más rendszerrel szemben.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerekek nélkül, dombon vagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki.

A lehető legnagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik lehetővé. Különlegességeket széna- és szalmaprések- kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trienrök, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kir. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS, II. Taborstrasse 71.

több mint 400 arany-, ezüst- és bronzéremmel kitüntetve. — Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. — Képviselek és ismét eladók alkalmaztatnak. 607

Városi és vidéki telefon 217. szám.

Alapított 1840.

Városi és vidéki telefon 217. szám.

Steinitzer N.

ARAD, Andrassy-tér 3. szám.

Festék, olaj, kencze és lak-kereskedés

saját gyártmányu — legfinomabban tört

olajfestékek.

Nagy raktár bel- és külföldi gyártmányu hintófényező és egyéb lakkokban, brunolin, föld és vegyi festékekben, ecsetekben, fedőlemezek, Carbolin, lenolai, kencze és terpentiben. Legjobbnak elismert padlófénymáz. — Weyrauch és társa-féle amerikai szesz-lakk.

A legjobb és legtartósabb lakk magánhasználatra puha padló és konyhabutorok részére.

Bejegyzett Valódi Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcz.

Védjegy: „Páncélos lovag.“

Eisenstädter Testvérek gyárából.

A lakk 3 színben kapható, fu. m.:

1. sárgásbarna. 2. sötétbarna. 3. mahagonibarna.

Nagy takarékkosság érhető el ezen lakk használata által. 1 kg. lakk 8 négyszögméternyi padlóra bőségesen elegendő.

Védjegy „Vas lovag“

Különösen megjegyzendő:

Minden doboz „Páncélos lovag“-ot ábrázoló védjeggyel van ellátva.

Elismert, európai hírnévnek örvendő

Fritze-féle borostyán lakk

melynek különös előnyei: tartósság és nagymérvű megtakarítás a használatnál.

Egyedüli raktára: STEINITZER N. festékáru kereskedőnél ARAD, Andrassy-tér 3. sz.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesítettnek, csomagolás nem számított!

Eckert-féle
Edelreute
természetes likör

hegyi gyógyfüvekből lepárolva, kitűnő ízű gyomorerosító. Vadászatokon és utazásnál vízzel keverve üdítő hatással, 305

kitűnő házi szer.
Csász. és kir. szabadalmazott
likör-gyár,
Eckert Albert,
Grác.

Női ruha készitési és confectio müterem megnyitás.

Tisztelettel értesitem a nagy-érdemű hölgyközönséget, miszerint Aradon, Eötvös-utca 12. számú házbán, az első emeleten egy a mai kor igényeinek megfelelő

női ruha készitési és confectio mütermet

létesítettem a melyet 15 évi e szakban vágó tapasztalatom után egyedül fogok vezetni.

Midőn ezen körülményt a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozom, kérem, miszerint engemet becses pártfogásukba, részesíteni sziveskedjenek.

Tisztelettel

Erdélyi Andorné

női ruhakészitési és Confectio müterme 668

Eötvös-utca 12. sz. I. omelet.

Ugyanott több kiképzett varró- és tanulóleány azonnal felvétetik.

Buttyin község előjáróitól.

836882—1991. sz.

Hirdetmény.

Aradvármegye törvényhatósági bizottságának 585. és 573. —1900. közgy. sz. határozataival Buttyin község által tervbe vett bika-istálló és járványkórház építése 5430 korona 89 fillér erejéig engedélyeztetvén, az építés kivitelének biztosítása céljából 1901. évi május hó 14-ik napjának d. e. II órája Buttyin község házában tartandó ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Miről a versenyezni óhajtok azzal értesítettnek, hogy a versenytárgyaláson 543 kor. 09 fillér készpénz, vagy elfogadható értékpapirokban leteendő bánatpénzzel vehetnek részt.

A vonatkozó terv, költségvetés és feltételek Buttyin község jegyzői irodában a hivatalos órák alatt tekinthető meg.

Buttyin, 1901. május hó 5-én.

Kiurszky Iván,
jegyző.

Borlea Tivadar,
bíró.

Csak 8 forint.

A legszebb és legcélszerűbb

Alkalmi ajándék.

(Emlék az elhunytakról.)

Ala-
pitva

1879-
ben.

Árczképek életnagyságban

bármely beküldött fénykép után. Szállítás idő 10 nap. A hü hasonlatért kezeség vállalatik. A fénykép sértetlen marad. Alkalmi ajándéku szánt megrendelések előbb küldendők be.

Bodascher Siegfried,

jutalomdíjazott müterme 85

II., Béca, Praterstrasse 61.

Magy. kir. államvasutak.

58053—901. sz.

Pályázati hirdetmény

(Szerecsen-szürke posztó szállítására iránt.)

A magyar kir. államvasutak igazgatósága: mozdonyvezetői, fűtői és kocsirendezői személyzete részére az 1901, 1902, 1903, 1904 és 1905 években szükséges téli ruhák elkészítéséhez felhasználható alább felsorolt posztó és bélés szövetek szállítására iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az öt évi megközelítő összsükséglet a következő:

- 1.) 6500 meter 136 cm. széles szerecsenszürke középfinom posztó mozdonyvezetői kabátokhoz;
- 2.) 8500 meter 136 cm. széles szerecsen-szürke durva posztó fűtői és kocsirendezői kabátokhoz;
- 3.) 5500 meter 136 cm. széles szerecsen szürke durva posztó fűtői és kocsirendezői nadrágokhoz és

- 4.) 4540 meter 136 széles szürke gyapjubélés a fűtői és kocsirendezői kabátokhoz;

Az ajánlatok az 1901. évi május hó 14-éig betérjesztendők, a bánatpénzek pedig a megelőző napon déli 12 óráig beküldendők.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek, ugyszintén az általános szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál (Budapest VI. Andrássy-ut 73 sz. II. em. 43. ajtó) valamint minden üzletvezetőségénél megtekinthetők vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál posta útján is megrendelhetők, megjegyezvén hogy az általános szállítási feltételek minden példányáért 50 fillér a különleges feltételekért pedig 30 fillér fizetendő. A feltételeknek posta útján való megküldése esetén 20 fillér posta költség is beküldendő.

Budapest, 1901. április hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik)

Uj találmányu Csász. és kir. szab. jégszekrény.

Gyár: Budapest, STILLER JÓZSEF-nél, ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kitűntetést nyert hűtőkészülékeiket sör, viz, vaj, nyershus hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt-készülékeket és fagyalt-reservoárokat, bormérési berendezéseket és legujabb szerkezetű pezsgető-csapokat. Képes árjegyzékek fenti gyártmányokról, valamint a legujabb találmányu hűtő, ételhűtőkről, továbbá sörkimérő készülékekről (hűtött levegő nyomással) kívánatra ingyen. 359

Stiller József

BUDAPEST.

Gyár és iroda:

VII. Nagydófa-u. 22.
Wesselényi-u. sarok.

Valódi

perzsa szőnyegekben

ujabb küldemény érkezett.

3¹/₂, 4 és 5 méter hosszú nagyságokban is.

Ezen szőnyegek üzletünkben bármikor megtekinthetők.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

A közalgó

költözködési idényre

ajánljuk dus választéku

futó- és szalon-szőnyegeinket.

Legnagyobb választék

csipke- és szövet-függönyökben.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Legujabb

ruha-kelmék, selymek, zeffir, delain, battist, crettonok.

Ujdonság angol vászon- és piquékben.

Napernyők

szines és fekete, nagy választékban.

Menyasszonyi kelengyék,

vászon és asztalneműek.

Rosenblüh H. és Társa, Arad.

Hajós-féle fagybalzsam.

Kipróbált kitűnő szer fagyás, valamint a fagyás által okozott kellemetlen bőrvizsketés ellen. Két-három nap alatt legbiztosabban gyógyít és minden fagyási bütyköt sikeresen eltávolít. — Egy üveg teljesen elegendő, ára 35 kr.

Most érkezett egészen friss

csukamájolaj,

fehérre tisztított, legjobb minőségű norvégiai. Elsőrendű orvosi tekintélyek által különösen ajánlva mint bámulatos hatású gyógyszer tüdőbaj, köhögés, vérszegénység, köszvényes iz folyás, angolkor, idegesség stb. stb. ellen. Kellemes ízénél fogva gyermekek is szívesen veszik be. — Egy üvegnek az ára 1 frt.

TYUKSZEM

ellen az eddig használt szerek közül biztos hatást és gyors eredményt csakis a Hajós-féle

ANAGALLIN

mutat. Számtalan hálairatokkal elismerve, ára 35 kr. Feltűnő siker!

Fenti szerek kaphatók csakis a készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az „Isteni gondviseléshez“

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

5782—1901. kh. szám.

Hirdetmény.

A gyalog utak gondozása és azokon a szabad közlekedés akadályainak elhárítása iránt a városi törvényhatósági bizottság által 12757—403 1884. sz. a. hozott és a nagyméltóságú magy. kir. belügy-ministerium 61.369/884. sz. intézményével jóváhagyott szabályrendelet 5. §-a értelmében a belváros egész területén, május 15-től szeptember 15-ig terjedő idő alatt a gyalogutak a ház- és telek-tulajdonos által naponként egyszer és pedig az asphalt burkolattal ellátott gyalogutakon d. u. 1—2 óra közt a másféle burkolattal ellátott gyalog utakon pedig este 7—8 óra

közt meglocsolandók. Ugyan ezen szabályrendelet 8. §-a szerint a lakások takarításánál a portörölköket az utcára kirázni tilos. Tükrök az utcán csak úgy szállíthatók, ha azok üvege le van takarva.

Ezen pontokat, azon figyelemzetéssel hozom a lakosság tudomására, hogy mind azok, kik ezen §§-okat meg nem tartják, illetve megszegik kihágást követnek el, és a városi szegény alap javára fordítandó 4—50 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlan-ság esetén 12 órától 3 napig terjedhető elzárással fognak büntettni.

Arad, 1901. május hó 3-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elveszített erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatráméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi-orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szifiliszben, valamint elveszített férfierőben szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen kigyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki irhat érette bárholon magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute., Elektron Building, Fort Wayne, Ind Amerika. 230

„Weitzer János gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság Aradon.“

Meghívás

a „Weitzer János' gép-, waggongyár- és vasöntőde részvénytársaság Aradon“

rendkívüli közgyűlésre,

mely Aradon, a gyári iroda-épület igazgatósági termében 1901. évi május hó 29-én
d. e. 10 órakor fog megtartatni.

N A P I R E N D :

Az igazgatóság javaslata a „Soproni lakatos árugyárunk“ egy ujonnan alakítandó részvénytársaság tulajdonába való átengedése tárgyában, az új részvénytársaság részvényeinek átvétele ellenében.

Jegyzet: Az alapszabályok 14. §-a értelmében a részvények legalább nyolcz nappal a közgyűlés előtt a következő letéti helyeken letéteményezendők:

Aradon: Az „Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaságnál“

Budapesten: a „Magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaságnál“ vagy

Bécsben: Schoeller és társa bankháznál.

**Szállítható
= izzó =
harisnyák**

(Auerhálók nem szabaldalmi kihágás.)

Azonnal használhatók s minden égőre alkalmazhatók.

**25 darab 6 frt, 50 drb 11 frt,
100 darab 20 frt**

bérmentesen házhoz szállítva, jótállás mellett, utánvétellel, 287

Glühstrumpf-Fabrik „BRILLANT“

Berlin, Linkstrasse 27g.

Képes árjegyzék bérmentve ingyen.

Arad sz. kir. város közp. választmányától.

15—1901. k. p. v. szám.

Hirdetés.

Arad sz. kir. város központi választmánya ezennel közhírré teszi, hogy az aradvárosi választó kerületben az országgyűlési képviselő választották a folyó évben. kiigazított, és az 1902-ik évben érvényesül birandó ideiglenes névjegyzéke, az újból felvettek és a kihagyottak névjegyzékével együtt 1901. évi május hó 5-ik napjától kezdve 25-éig bezárólag a városház tanácstermében közszemlére kitétetik.

Az ideiglenes névjegyzékek kiigazítása iránt írásban benyújtandó kérvények folyó évi május 5-től 15-éig, az ezekre tett észrevételek pedig május 16-tól 25-ig Arad sz. kir. város polgármesteri hivatalában fogadtatnak el.

Aradon, 1901. évi április hó 20.

Salacz Gyula,
kir. tanácsos,
közp. választ. elnök.

611—1901. a. számhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságu vallás és közoktatási m. kir. Ministerium az 1901. évi május hó 2-án kelt 27539 számú rendletével Nagyhalmagy községben létesítendő állami elemi iskola felépítését 7600 korona összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munka kivételének biztosítása céljából az 1901. évi május hó 24-ik napjának d. e. 11 órájára az aradmegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdetik.

A versenyezni óhajtok felhívatnak, hogy a fentebbi munkát végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1901. május hó 10-én. 678

M. kir. államépítészeti hivatal.

Előleges jelentés üzlet-áthelyezésről.

Joanovits Antal

szücs,

május hó 1-től üzlethelyiségét

ARAD,

Andrássy-tér 3. szám (Neuman-ház) Tabajdi-utcza

helyezte át.

Ajánlja szücs üzletét, hol mindennemű szücs-munkák, állat és madár-kitömések a legjutányosabb áron eszközöltetnek. Együttal van szerencsém értesíteni, hogy mindennemű téli bundákat, kabátokat és szőnyeget a nyári idényre gondviselés végett elvállalok. — Továbbá szives tudomásul adom, hogy üzletem áthelyezésével oly előnybe jutottam, hogy közvetlen mellette nagy raktár-szobával rendelkezem, s hogy az átvett gondozási tárgyakat személyes vezetésem alatt tisztán és a legjobb karban szolgáltatnom vissza.

Az eddigi husz éven át tisztelt vevőimnek bizalmát megköszönve és a további pártfogásért esedezve, maradtam

223

tisztelettel

Joanovits Antal,

szücs.

Üzletemben mindennemű állat és madár-szem kapható.

Brády-féle Mária-Czelli gyomor-cseppek

KITŰNŐ NATÁSSAL BIR GYOMORBETEGSÉGEKNÉL.

Nélkülözhetlen, régóta hírneves háziuser étvágytalanságnál, gyomorgöngyösgégnél, kollektív szagu lélekzötvetéknél, vérszegénység, iszony és hányingereknél, gyomorgörcsök, azékkeményedések és szorulásoknál.

Ugyazint főfájásoknál, a gyomor túlterhelésénél. Kipróbált gyógyszer giliszták és májbetegségek ellen. Mindezen betegségeknek a **Brády-féle Mária-Czelli gyomor-cseppek** sok éven át a legjobb gyógyszereknek bizonyultak, miről száz és száz elismerő bizonyítvány tanuskodik. Egy közörséges palaczk ára használati utasítással 40 kr., ketszeres palaczk ára 70 kr.

A vásárlásnál határozottan **Brády-féle Mária-Czelli gyomor-cseppek**et kérjünk és arra figyeljünk, hogy fenti védjegy és aláírás, valamint arra, hogy a régi hírneves valódi **Brády-féle** gyomor-cseppek, melynek üvege 40 kr., dupla üvege 70 kr-ba kerül, míg az utazatok, hamisítványok és értéktelen cseppek olcsóbb áron, 35 kr-ért adatkak el.

Brády Károly Gyógyszertára a „Magyar Királyhoz“ Bécs, I. Fleischmarkt 1.

Főraktár: **Török József** Gyógyszertára Budapest, VI., Király-utca 12. Gutori Földes Kelemen Arad, továbbá az összes gyógyszertárakban. 234

Olcsó kerítések.

Olcsó kerítések.

HAIDEKKER SÁNDOR sodronyszövet-, fonat- és kerítés-gyára

Budapest, VIII. kerület, Üllői-ut 48. szám.

Gyárt és szállít: szabadalmazott Hungária-fonatokat darabonként 60 és 70 fill., gép- és kézi sodronyfonatokat, tuskés sodronyt, pánthuzalt: erdők, vadaskertek, baromfi-udvarok, gazdasági telkek, kertek, gyümölcsösök, szőlők stb. bekerítésére olcsó árak mellett. Nyaraló-, park- és erkélyrácsokat, valamint csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat vaskeretes sodronyfonat és kovacsolt vasból; ugyazint díszes virág- és gyeperkerítéseket és favédő-kosarakat. Továbbá föld- és kavicsrostákat; szőlőbogyózó-rostákat, magtárlakrostályokat; ökörszajkosarakat; szikrafogókat; gabonaválasztó-hengereket, valamint régi választóhengereknek sodronyköpenyvel való ellátását. Rostaszoöveteket és fonatokat szelelőrostákba. 393

Árjegyzékek és költségvetések ingyen. Jutányos és pontos kiszolgálás.

Hidegvizgyógymód 15 jegy 6 frt.
1 jegy 0.50 frt.

Villamfényfürdő csusz, (rheuma), elhizottság, köszvény ellen. — 15 jegy 15 frt, 1 jegy 1.25 frt.

Szénsavas fürdő szivbajok, vérszegénység ideggyengeség, meszesvérek. — 15 jegy 18 frt, 1 jegy 1.50 frt.

Moor fürdő rheuma, nőbajok. — 15 jegy 18 forint. 1 jegy 1.50 forint.

Svédgyógytorna görbe hátú és gyenge gyermekeknek. — Meggyezés szerint.

Belégzések Tüdő- és gégebajok.

Dr. Hecht

orvosi intézetében, Zrinyi-utcza 3. sz.

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Páris. 1883. állami ösztöndíjjal kitüntetve.

KOHN JÓZSEF

épület- és műbádogos, csatornázás és vízvezeték házi berendező Aradon.

Üzlet: Andrassy-tér 13. sz. (Minorita-épület.)

Telefon sz. 333.

Műhely: Batthyányi-utca 32. sz. (Saját ház.)

Telefon sz. 321.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű háztartási jégszekrényekben vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek kevés jégszükséglettel kitűnően hűtenek. Fürdőkádak, zuhanykészülékek, angol closettek, fürdőszoba berendezések. Mindennemű konyhaberendezési cikkek nagy raktára. Asztali és függőlámpák, kocsilámpák, díszes madárkalitkák és fényezett edények, fagyalt-gép, mandula-őrölő, kávéfőzők stb. — Elvállal mindennemű ornament- és épület-bádogos munkákat, fedéseket, díszes mansard- és tetőablakokat, csatornákat rajz szerint, pontos kivitelben, jutányos áron.

261

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

Nagy raktár háztartási jégszekrényekben.

I. osztály.

Teljes

OXYGÉN-SZIKVIZ-GYÁR-BERENDEZÉSEK. Szifonok

Minden nagyságban. (Új modellek.)

Folyékony szénsav és oxigén.

Dr. WÁGNER és TÁRSAI

egyesült gyárak m. b. t.
BUDAPEST, IX., Tinódy-u. 3. (a Gizella-malom mögött.)
Fiók-telep: BÉCS, XVIII., Schoppenhauerstr. 45.

II. OSZTÁLY.

FÉMÁRÚ-GYÁR.

Legújabb szerkezetű

JÉGSZEKRÉNYEK

Bor- és sörkimérő-készülékek

Pinczefelszerelési-cikkek

Szénsavfürdő-berendezések

FÉMLEMEZÉSI INTÉZET

KIRAKAT-BERENDEZÉSEK.

206

III. osztály.

Uj hazai iparág. Első Budapesti Staniol- és Fémkupak-gyár.

Eladó

35 Hl. 1900. évi termésmű kovaszinczi

fehér bor.

Tudakozódhatni Rottár János úrnál, Sarkad, Határ-utca 7. szám. — Ugyanott dugaszolt palackokban is 30 kr-ért literenkint kapható. 643

1887—1901. pm.

Hirdetmény.

„Neuman testvérek“ aradi gyáros cég a trágyatelepen összegyűlemlő szennyvizeknek a közegészség szempontjából való szűrés általi tisztítására s az ezt környező területek felületi vizeinek külön uton való elvezetésére, valamint egyidejűleg a stagnáló vizek káros körülményeinek megszüntetésére szolgáló vízjogi engedélyért folyamodott.

Ennek következtén folyamodo kérvényét az 1885 évi XXIII. t. cz. 163 szakasza alapján, a hozzá csatolt műszaki tervekkel, valamint az ezen tervekre az aradi IX. kerületi kulturmérnöki hivatal által adott szakértői véleménnyel együtt 1901. évi április hó 19-től, május hó 20-ig terjedő 30 napra hivatalos helyiségben közszemlére kiteszem.

Egy idejűleg a kérvény tárgyalására határidőül 1901. évi május hó 21-ik napjának d. e. 10 óráját tárgyalási helyül pedig Arad sz. kir. város székházának tanácsstermét kitűzöm.

Egyben felhívom mindazokat, kik a kérdés alatti vizművek által érdekeltek, hogy a mű létesítése ellen fennforgó netáni ellenvetéseiket akár a közszemlére kitétel alatt írásban, akár pedig a tárgyalás alatt szóval annál is inkább előadják, mert ellenesetben a határozat további meghalgatásuk nélkül fog meghozatni.

Arad, 1901. évi április hó 4-én.

Salacz,
kir. tanácsos
polgármester.

Arad legrégebb kerékpár és varrógép javító-műhelye.

Telefon 96.

Telefon 96.

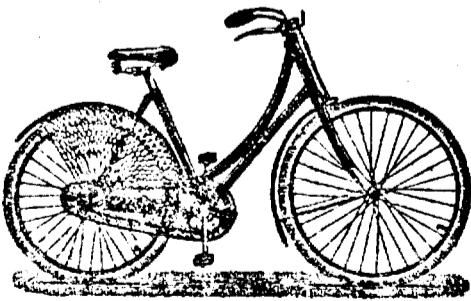
Hammer Vilmos

villany-műszerész

kerékpár és varrógép-raktára

Szabadság-tér 7.

Uti kerékpár
egy évi jótállás mellett
105 forint.

Singer varrógép
öt évi jótállás mellett
32 forint.

Állandó nagy raktár angol-, német- és franciaországi kerékpár és varrógépekből.

Egyedüli képviselő a hírneves

„H. W. Schladitz“ drezdai és „Peugot“ franciaországi

kerékpároknak.

Kedvező fizetési feltételek.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás! Pontos kiszolgálás!

Tűz-zománcolás (Email) minden színre.

Dus választék felszerelési cikkekkel.

Szépség és egészség.

Kinek van szeplője?

pattanás vagy bármilyen folt az arczán, használja a teljesen ártalmatlan Rozsnyay-féle világhírű

Serail-arczenőcsőt,

mely az arczbort rövid időn fehérré, tisztává és üdűvé teszi. Egy tégely ára 70 kr. Egy kis tégely ára 35 kr. Serail-szappan egy drb. 30 kr. Serail-hőlgypor egy doboz 70 kr. Kúnnó és valódi Epezsappan egy drb. 40 kr.

Étvágytalanság és gyomorgyengeség gyógyítására ezrek mennek Karibadba holott ezt a czelt itthon is elérhetik Rozsnyay M.

PEPSINBORA használata által, mely az emésztést elősegíti és a gyomrot rövid időn tökéletesen helyreállítja. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 8 kr.

A t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánljuk, hogy mindezen készítményeink törvényesen bejegyzett védjeggyel vannak ellátva, mely az aradi szabadság-szobrot ábrázolja.

Kapható:

ROZSNYAY MÁTVÁS gyógytárában Arad, Szabadság-tér.

Budapestben: Török József és dr. Egger Leo „Nádor“ gyógyszer-tárában, valamint minden magyarországi gyógyszer-tárban.

Váltóláz és hideglelés ellen

legbiztosabb és legkellemesebb szer. különösen gyermekeknek, kik a keserű chinint másképp bevenni nem tudják a Rozsnyay M.-féle

Chininczukorka és Chininesokoládé

melyet a magyar orvosok és természetvizsgálók nagy gyűlése 1869-ben Piumóban pályadíjjal koszorúzott. Értektelen hamisításoktól óvakodjunk. Mindenki csak a ROZSNYAY M.-féle pályakoszorúzott készítményt kérje és fogadja el, melynek minden egyes csomagoló papírján Rozsnyay Mátyás névvalórása olvasható.

Idegesség, vérszegénység

és az ebből származó bajok ellen legbiztosabban hat Rozsnyay

Vasaschinabóra,

mely saját termésmű menési édes borral készítve, hatásában minden hasonló készítményt felülmúl. Egy üveg ára 1 frt 20 kr., 6 üveg franco küldve 6 frt 8 kr.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-balparti üzletvezetőisége a Rákos r. p. u. i. olajgyár céljaira 1901. évi július hó 1-től 1902. évi június 30-ig terjedő egy éven át olajgázfejlesztéshez szükséges, mint egy 65 drb. szabványos Piutsch féle megfelelően megmunkált öntött acél gázgöreb szállítását biztosítani kívánván, ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállításra vonatkozó részletes módozatokat magában foglaló „Ajánlati felhívás” valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamaránál, a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatóságánál, valamint az országos iparegyesületnél, megtekinthető, az üzletvezetőség általános osztályában (Teréz-körút 62. szám I. emelet 8 számú ajtó) pedig meg is szereshető.

A pályázati feltételek kiegészítő részét képező általános szállítási feltételek a magy. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtáránál szereshetők meg.

A szabályszerűen kiállított, ivenkint egy koronás magy. kir. okmány bolyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve és borítékon ezen felirattal: „Ajánlat a 8501/1901. számhoz” ellátva, legkésőbb f. évi május hó 24-én déli 12 óráig üzletvezetőségünknel (Teréz-körút 62 sz. I. emelet ajtó 5) adandók át, a bányapénz ugyanott a gyűjtőpénztárnál f. évi május hó 23-ig teendő le.

Budapest, 1901. ápril havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

A „FECSKÉHEZ”

Városi és megyei telefon sz. 10.

A „FECSKÉHEZ”

Hoffmann Sándor

A DIVAT-ÁRUHÁZA ÉS SZÖNYEG-TELEPE

Színház-épület. A R A D, Színház-épület.

Gyermek ruháskák és kötények remek kivitelben.

Friss árukból álló nagy raktáramat a m. t. vásárló közönség különös b. figyelmébe ajánlom. Elvem olcsó árak mellett nagy forgalmat elérni, tehát mindenki, ki készpénzért óhajt vásárolni, 5% pénztári engedményt vehet igénybe. (100 forintos vásárlásnál 5 forint megtakarítás.)

Női ing-blousok csak 99 krajczár darabja.

Lakásváltoztatás

alkalmából ajánlom nagy választéku

szőnyeg, függöny és ágyterítő raktáramat.

Szőnyegeim már 19 krtól legfinomabb minőségig mind szolid gyártmány és a nagy forgalom következtében 8 és 10 méteres maradékok 25% engedmény mellett kaphatók.

Sikerült oly jó minőségű és finom bőrkeztyüket vásárolnom, hogy meglepi a vásárlót, ugy tartóság, mint kivitel tekintetében és

párja csak 95 kr.

Fegyhazi harisnyák árjegyzék szerint. — Napernyők óriási nagy választékban.

Francia delainek és batisztok meglepő szép mintákban.

Néikülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Értékesek óta el vannak terjedve az egész világon a legelső nem szűkítő, a határ a pártatlan házi gyógyszer hányra.

E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek sebez emésztőnek a dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epokeringésben, májgörmők, székáramok, köhögés, aranyér stb.

Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, szék stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalom nem okoznak s így a leggyöngébb szervezetű kislányok, sőt gyermekek is bátran használhatják.

1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.

1 tekercs, mely 6 doboz 1 fnt 05 kr.

A pénz előzetes beklüldése után bérmentve:

- 1 tekercs 1 fnt 25 kr.
- 2 tekercs 2 fnt 30 kr.
- 3 tekercs 3 fnt 35 kr.
- 10 tekercs 9 fnt 20 kr.

Egyedül készítő és szétküldő főraktár:

Pserhofer J. gyógyszerész

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Ehberjedtségükül fogva a labdacso a legkülönbözőbb nyelveken és neveken alatt utánezítanak, tehát mindenki csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok valódiak, amelyek dobozaik fedelén piros szalmon „Pserhofer” kézírása látható.

Szantalan hála- és elismerő-nyilatkozat!

A legelőkelőbb orvosok által ajánlva!

Néikülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű aroztatástanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen feliszivódik minek következtében az arcnak szép ifjú bajt kölcsönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya crème hatását nagyban emeli az ugyanazon szerekből készült és rendkívül kellemes illatú

Ibolya-crème szappan 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajós.) Ezen hygienicus mosdóvíz az arc, nyak, kark és kezeknek megkapó szépséget, fehérilliom és róza színében tündöklő varázss szint kölcsönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, róza és crème színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállítás, aranyérmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamiltásoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám, a megyeház zal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

GLÜCK JÓZSEF szoba-kárpitozás

és menyezetek gipszutánzatu dombormű diszítéseinek vállalata
Aradon. Telefon 278.

A mai kor igényeinek megfelelően, az eddig gyakorolt szobafestés és mázolás munkán kívül elvállalok

szoba-kárpitozást, és a menyezetek

gipsz-utánzatu (Papier-Masche és Xylogénit-Stuck)

diszítések is, mely célra e szakmában tökéletesen képzett munkásokat tartok, tehát munkáimért teljes felelősséget vállalhatok.

A midőn a n. é. közönség eddig irántam tanúsított nagybecsű bizalmát és támogatását megköszönöm, kérem azt részemre továbbra is fentartani és becses megrendelésével kitüntetni.

Kiváló tisztelettel

GLÜCK JÓZSEF,

szobafestő és mázoló

Arad, József-főhercegut 7. 671

Globus tisztító kivonat
a
legjobb femtisztító szer

10, 16 és 30 filléres dobozokban minden hirdetésünk utján felismerhető üzletben. 372

Minden kísérlet állandó használatot biztosít. 22

Feltaláló és egyedüli gyáros:

FRITZ SCHULZ jun. Actiengesellschaft, Leipzig és Eger.

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés vasuton Nagyváradtól fél. kocsi 2/3 órai távban. Május–augusztus hónapokban naponta 10. vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírt 49 C. meleg természetes hévíz javulva van: az ízületek és izmok számos bántalmánál, idült s különösen savas ízületi fájásoknál, csonttörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényelés annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (Ischiásnál); különös bőrbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmak, májbajok és vesekövek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Matolay Károly.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámú szobák napi ára 50 krtól 3 fnt között változik. Gyógyterem (Cursalon) hírlapokkal és tekeasztallal. Terraszok szép kilátással. Éttermek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő öserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükörfürdő, család- és kádifürdőkön kívül mórfürdők is vannak rendszeresítve. Állandó kitűnő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváraddal.

Az elegánsul berendezett lakószobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinzéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket. — Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igényezel fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

335

Kiváló tisztelettel KERNÁTS JÁNOS, bérlo.

Déli Jég és Viszontbiztosító-Társaság magyarországi osztálya

Bndapest, Váci-u. 20. sz. az „Adria“ bizt. t. házában.

Báró Rodmaniczky Frigyes intéző.

Teljesen befizetett alaptőke 3,000.000 kor.

Tartalékok 2,383.774 kor.

Ezen, a cs. kir. szab. „Adria Biztosító Társulat.,“ védnöksége alatt megalakult társaság biztosít különféle terményeket jégkár ellen a legkedvezőbb feltételek és a legjutányosabb díjak mellett.

Biztosítási ajánlatokat elfogadnak és febrőlágyosításokat készségesen adnak az „Adria biztosító-társulat“ összes vezér-, fő- és kerületi ügynökei.

Vezérügynökség Aradon: Aradi ipar és népbank. Varjassy, Böhm. Titkár: Salgó Pál. 307

9144—1901. szám.

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Haszonbérbe adadni fognak az alant elősorolt kincstári bértárgyak jelesül: Pécskán a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. évi május hó 20-án d. e. 9 órakor. Megyes-egyházai vásárvámszedési jog 4⁹³⁹/₁₆₀₀-hold földdel 1902. január 1-től 1904. december 31-ig évi 2644 kor. 40 fill. kikiáltási árral. — Temesvárt a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. május hó 22-én d. e. 9 órakor. Kis-becske-reki 324⁸³⁴/₁₆₀₀-hold nádas és kaszálló halászzal 1901. október 1-től 1904. szeptember 30-ig évi 3000 kor. szakálházi erdőirtás II. tag 20¹²⁰⁰/₁₆₀₀-hold 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 1059 kor. 08 fillér, mosniczai erdőirtás XXVII, XXXII. tag 461 ¹⁰⁶⁰/₁₆₀₀-hold 1901. október 1-től 1903. szeptember 30-ig évi 3332 kor. 28 fillér kikiáltási árral. — Dentán a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. május hó 23-án d. e. 10 órakor. Dentai 59¹⁰³/₁₆₀₀-hold erdőirtási föld évi 2340 kor. 36 fillér, kincst. szent-györgyi 37⁵¹⁶/₁₆₀₀-hold erdőirtási föld évi 1013 kor. 68 fillér, kincst. szent-györgyi 21¹²³²/₁₆₀₀-hold erdőirtási föld évi 1001 kor. 97 fill., opaticzai 101⁸⁴⁹/₁₆₀₀-hold erdőirtási föld 3599 kor. 34 fill. évi kikiáltási árral valamennyi 1901. évi október 1-től 3 évi bértartamra. Pancsován a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. évi május 24-én d. e. 10 órakor. Boreca Gizellaheimi IV. öbl. 1172¹⁸⁴/₁₆₀₀-hold réti föld 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 2030 kor., temes-kubini Pönyavicza 159⁴⁹⁷/₁₆₀₀-hold előtér 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 2528 kor. Szeferkereni 697⁴⁸⁹/₁₆₀₀-hold dominális föld 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 1800 kor. bárányosi 9-ik sz. halászzati jog 1902. január 1-től 1907. december 31-ig évi 7912 kor. homoliczai 12-ik sz. halászzati jog 1902. január 1-től 1907. december 31-ig évi 1062 kor., osztrovai Brza-urbai halászzati jog 1902. január 1-től 1907. december 31-ig évi 8500 kor., pancsovai 32 sz. halászzati jog 1902. január 1-től 1907. december 31-ig 1222 kor., plöszitz 15, 16 és 17 sz. halászzati jog 1902. január 1-től 1907. december 31-ig évi 1480 kor. Boreca-Gizellaheimi IV. öbl. 328¹²⁴⁴/₁₆₀₀-hold réti föld 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 1250 kor. oppova-königsdorfi IV. öbl. 2009 ¹³⁷¹/₁₆₀₀-hold réti föld 1901 október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 2010 kor., oppova königsdorfi IV-ik öbl. 1449 hold réti föld 1901 október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 2898 kor. kikiáltási árral. Temes-Rékáson a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. évi május hó 30-án d. e. 10 órakor. Hissziási 199⁹⁸¹/₁₆₀₀-hold csere föld 1901. október 1-től 1902. szeptember 30-ig évi 2000. kor. babsai „Lunka“ nevű 120 hold irtás 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 1597 kor. 20 fill. sziklasi Valia gruini 93³⁵⁹/₁₆₀₀ hold irtás föld 1901. október 1-től 1902. szeptember 30-ig évi 1331 kor. kikiáltási árral, Nagy-Becskekeren a magy. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. június 3-án d. e. 10 órakor. Lok az ugynevezett Alsó-kovili 508⁵⁰⁸/₁₆₀₀ hold réti föld 1901. október 1-től 1907. szeptember 30-ig évi 7102 kor. Nadály, Ferenczcsatornai halászzati jog 1902. január 1-től 1907. december 31-ig évi 1177 kor. kikiáltási árral. Lugoson a m. kir. kincst. ispánság hivatalos helyiségében 1901. június hó 7-én d. e. 10 órakor, szilhai 11, 23, 24, 25 és 26 tag 187 ³⁴/₁₆₀₀-hold erdőirtás 1901 október 1-től 1902. szeptember 30-ig évi 1234 kor. 20 fillér, szilhai 13, 14, 21, 22, 27 és 36 tag 167¹¹⁵⁰/₁₆₀₀-hold erdőirtás 1901. október 1-től 1902 szeptember 30-ig évi 1001 korona kikiáltási árral.

Az itt felsorolt bértárgyakon kívül a fentebb nevezett kir. kincstári ispánságoknál az ott kitett napokon ugy szintén a kulai kincst. ispánságnál június 10-én, valamint a sztancsófalvai birtok kezelősnél 1901. május 31-én délelőtt 9 órakor tartandó árverésen több kisebb földrészletek és uradalmi jogok szinte bérbeadni fognak, miért is az érdeklődők a közigazgatási uton közé tett, valamint az alulírt m. kir. jószágigazgatásnál, továbbá a fentebb nevezett ispánságoknál betekinthető hirdetésekre utaltatnak. A részletes árverési feltételek, a szokott hivatalos órák alatt az ispánságoknál és birtokkezelősnél megtekinthetők.

Aradon, 1901. évi május hó 1-én.

M. kir. állami jószágigazgatóság.

Keresek

teljes felszereléssel minden-napi esti 1—2 órai és vasár-nap délutáni sétalovaglásra

hátas lovat.

Ajánlatokat tessék ármejjelöléssel „lovas” jeligével főpostára posterestante intézni. Közvetítők sikeres eljárását díjazom. 689

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos csengő berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 665

614—901. a. szhoz.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. földművelésügyi miniszterium az 1901. évi április hó 27-én kelt 34137—V/2. számú rendeletével a Medgyes-Bodzás kincstári telepes községben építendő iskolaépület felépítési munkálatait 11643 korona 56 fillér összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkálatok kivitelének biztosítása céljából az 1901. évi május hó 24-ik napjának délelőtti 10 órájára az aradi m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlatokat (az ajánlati költségvetéssel együtt) a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előírt, az engedélyezett költségösszeg (illetve az ajánlati költségvetés végösszege) 5%-ának megfelelő bánatpénz (vagy a bánatpénznek az állampénztárnál (adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb.) történt letételét igazoló pénztári nyugta) csatolandó.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Kelt Aradon, 1901. május hó 10-én. 679

M. kir. államépítészeti hivatal.

Mindennap friss csapolás.

Nyári kerthelyiség megnyitás!

a Kossuth-utczában, a honvéd gyalogsági lak-tanyával szemben.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

f. é. május hó 16-án délután

fentjelzett helyen lévő gyönyörű szép fás és árnyas kerthelyiségben lévő vendéglő kezelését, teljes felszerelésével átvetttem és ezen helyiséget egy kedvelt **nemzeti vonós zenekar közreműködése mellett**

megnyitom.

Helyiségemben a legfrissebb és legfinomabb italok és legjobb étkekkel folyton szolgálak.

Ezen gyönyörű üdülő helyen a nagyérdemű közönségnek egy egészen ujonnan épült és berendezett **tekepálya** szolgál szórakozásul. 683

Főtörökvésem arra fog irányulni, hogy a legelső üzletekben több éven szerzett tapasztalataim és gyakorlataim alapján a nagyérdemű közönség jóindulatát nem csak kinyerjem, hanem azt mindenkorra fokozzam.

A nagyérdemű közönség számos látogatásáért esd

tisztelettel

Havas Pál.

Szórakozó és kiránduló hely.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Minden vasár- és ünnepnap zene.

Első Szegedi**Vizgyógy-Intézet.**

Megnyitott 1889. évben.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására adni, hogy a legjobb hírnévnek örvendő intézetünk **12-ik tavaszi saísonját** dr. Zápory Nándor ur vezetése alatt megnyitottuk. 686

Alkalmaztatnak az intézetben: **öntözések, félfürdők, vizes lepedőbeni ledörzsölések, begöngyölések, izasztó-szekerény, szakszerű massage gyógy-gymnastikával** stb.

A massage és vizgyógyászatban elméleti és gyakorlati oktatást és kiképzést intézetünkben dr. Zápory Nándor ur által nyerhetnek, kinél is Szegeden, Iskola-utca 18. sz. alatt levéllileg, vagy naponta 2—3 óra közt délután jelentkezni lehet.

Tisztelettel

Wagner örökösök,

tulajdonosok.

M. kir. államv. budapest jobbparti üzletv.

13803 szám.

Pályázati hirdetmény.

Kőbánya felső pályaudvar állomásunkon létesítendő támfal körül végzendő kőfaragó munkák biztosítására ezennel nyilvános versenytárgyalást hirdetünk.

A teljesítendő munkák mennyiségére vonatkozó bővebbi adatok valamint az ajánlati minta, a pályázati feltételek, nem különben a szerződés tervezete az alulírott üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályának hivatalos helyiségében (külső kerepesi ut, szemben a keleti pályaudvarral) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Jogérvényes és kellőleg bélyegzett ajánlatok legkésőbb **f. év május hó 21-én déli 12 óráig** a jobbparti üzletvezetőség titkárságánál nyújtandók be a következő felirattal: Ajánlat Kőbánya felső pályaudvari állomáson létesítendő támfal körül szükséges kőfaragó munkák előállítására és szállítására.

Bánatpénz fejében legkésőbb f. évi május hó 20-áig déli 12 óráig 200 korona, azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban gyűjtőpénztárunknál leteendő.

Az értékpapírok a budapesti, illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzet 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint, de névértéket meg nem haladó értékben fogadtatnak el.

Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek térítvény mellett adandók fel.

A bánatpénz lefizetéséről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó. Szóban forgó munkára csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot magunknak tartjuk fenn.

Budapest 1901 április 29.

A magy. kir. államv. bpest jobbparti üzletvezetősége.

(Utánnomás nom díjaztatik.)

Eladó**50 éve fenálló élénk forgalmu vendéglő!**

mely áll: nyári helyiség, befásított nagy udvar, szaletli és tekepályával, téli helyiség 3 szobából, lakás 2 szoba, konyha, éléskamara, nagy borpinczéből, szilárdan épült jó karban levő ház, betegség miatt

örök áron eladó.

Bővebbet özv. Knapp Károlyné tulajdonosnénál, Fácán-utca 7. szám. 596

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegy-
tiszt és zírmentes készítmény a

Margit-Créme.

Rövid idő alatt szüntet szepőt, májfoltot, pattanást, bőrtátkát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kísérlet a ránczokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is úde bájos arczisztát kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetési szöveg is az anyemnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőséget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállalok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatával bizonyították, higgyant, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arczviz 50 kr., fogszappan 50 krajczár.

Üres tégelyek vissza nem vétetnek, sem meg nem töltetnek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyézetli laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Alapított 1845.

Férfi-, fiu- és
gyermekruha telepe
tisztelettel ajánlja elősmert
legjobb minőségű áruit.
Nagy választék
bel- és külföldi
gyapju-szövetekből.

NEUMANN

Mérték szerinti megrendelések BUDAPESTEN saját műhelyeimben kifogástalan kivitelben készíttetnek. 134

Telefon 457.

Alapított 1845.

Telefon 457.

Jégszekrények,

kitünő minőségben, melyek
keves jéggel nagyszerűen
hűtenek, szép kivitelben és
nagyon olcsó árban kap-
hatók

Szabó Albert

üveg-, porcelán-, lámpa- és konyhaberendezési raktárában

Arad, Atzél Péter-utca I. szám.

Telefon 239.

403

Nemes harci éneklő
kanári madarak,

mély és csengő hanggal. 8—20
márka árban utánvétellel küld

W. Heering

St. Andreasberg (Harz) 427.

Prospektusok ingyen.

Elutazás miatt
a Templom- és Kazinczy-utczák
sarkán levő
csemege-üzlet
átadandó.

Veszek Zálogcédelákat !!

Ékszerárnyak
Arany-, Ezüstnemlek, Gyémánt és
Brillióntok a legjutányosabb árban
kaphatók.

DEUTSCH IZIDOR

órák és ékszerésznél
ARAD, Templom-utca, Minorita-palota.

Ugyanott
főrt arany, ezüst, drágakövek, bármilyen
ékszerárnyak, a legmagasabb árban meg-
vétetnek vagy új tárgyakra átcsereleltetnek.

Veszek Zálogcédelákat !!

Egy 170 frtos

kerékpár,

megadózza,

70 forintért eladó.

Megtékinthető Zrinyi-utca 4. b
szám., I. emelet, 9. ajtó, a déli
órák alatt.

Gépezés

kerestetik,

elsőrendű szakképzettséggel,
az idei
cséplési idényre.

Ajánlatok **Holländer Sá-
muel** nagybirtokos **Csermő**
intézendők.

685

Zsidótemető-utca 1. szám alatt

kiseb-nagyobb

háztelkek

100 -öl és feljebb

előnyös feltételek mellett, olcsó
áron

eladó k.

Esetleg az egész egyben
a rajta fekvő

690

két házzal

előnyös feltételek mellett eladó.

Bővebbet **Marek Samu** ház-
tulajdonosnál Szabadság-tér 12.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag azab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját
házában).

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intéző-
ségek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vál-
lalatok, építésmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan tulaj-
donosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mérsben földidhatók,
száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilónként 16 kru
fölkéle szállítatnak és a mi a festék színtisztaságát illeti, azonos az
olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén stacitás kívánatra ingyen és bérmentve küldetk.

253

Arad és vidéke legnagyobb kizárólagos
női felöltők
árúháza.

Dus választék

női-ruhák (Homspans) divatos szabás
30 koronától feljebb.

Selyem-blousok és Joupponok
legujabb kivitelben.

Jutányos árak! Alapított 1875. Telefon 238.

STERINA

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.